صاحب امتیاز و مدیری
احمد احسان

شرائط اشترا
درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ .
التی آیلغی ۷۵ ، اوچ آیلغی
٤٥ غروشدر . پوسته ایله
گوندریلیرسه ولایات بدلی
اخذ اولنور .

ثروت فنون

درسعادتده نسخه‌سی
۱۰۰ پاره‌در

شرائط اشترا
ولایاتده سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی
۸۰ غروش اولوب اوچ آیلغی
یوقدر . قیرله‌دن مقووا بورو
ایله آلمق ایچون سنوی یکرمی
غروش فضله آلنیر .

پنجشنبه گونلری چیقار منافع ملك و دولته خادم مصور عثمانلی غزته‌سی

No : 463

Directeur-propriétaire
Ahmed IHSAN

SERVETIFUNOUN
JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

9me Année

BUREAUX :
78, Grand, rue de la
Sublime Porte

عدد : ٤٦٣ — پنجشنبه — ۱۳ کانون ثانی سنه ۱۳۱۵ — طقوزنجی سنه — اون سکزنجی جلد

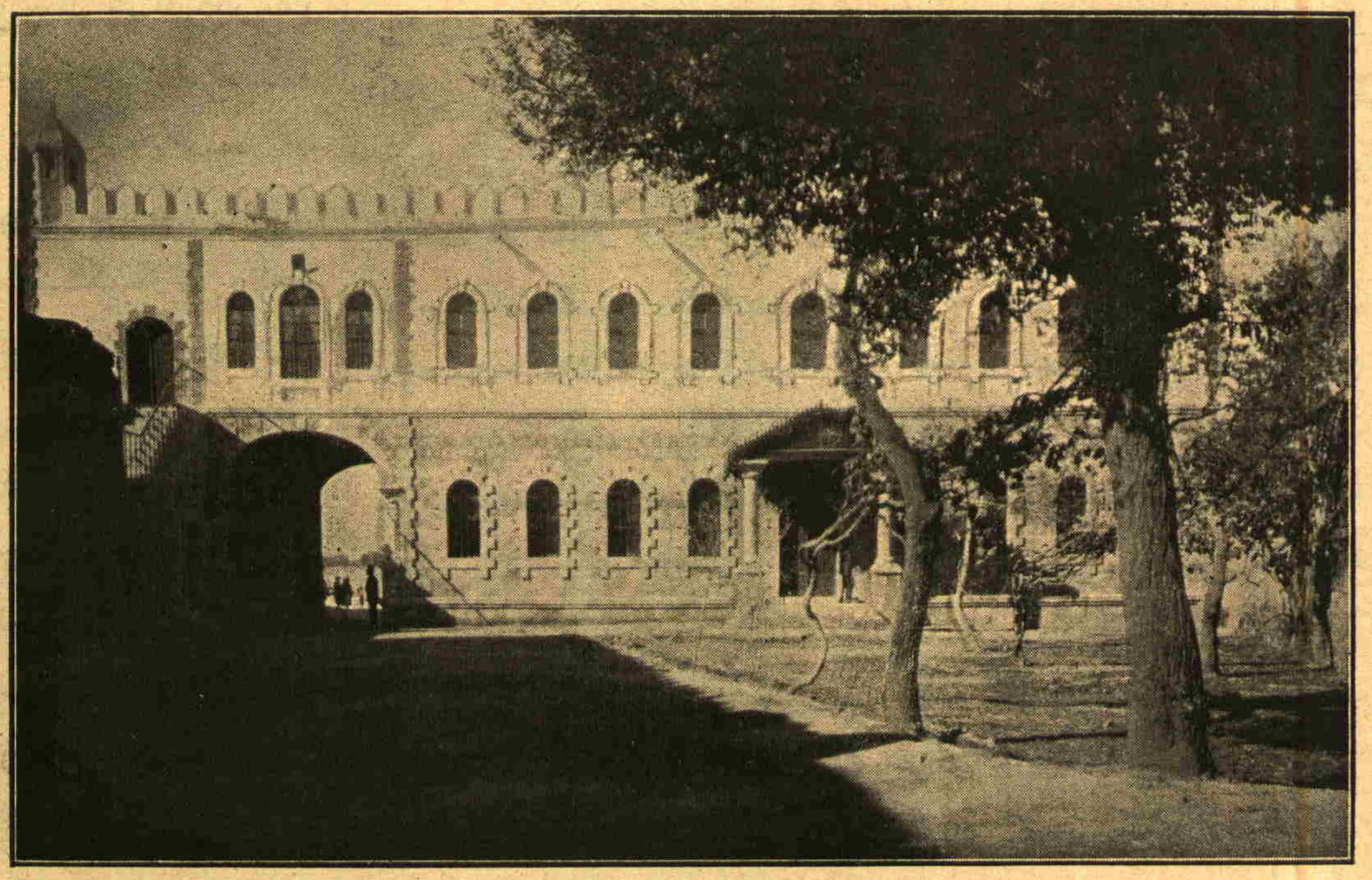

سایهٔ سطوتوایهٔ حضرت پادشاهیده صنعاده باب‌السبا نام محلده مجدداً انشا ایدیلن بربلوکلك
قره‌غولخانه‌نك شرق جبهه‌سندن کورونشی

MILLI KÜTÜPHANE-ANKARA-1946

مقالهٔ عسكريه

انكليزلرك آفريقاى جنوبيه‌ده‌كى مغلوبيتلرينك اسبابى

هركسى بيلمم ، فقط بو محاربه‌نى چوقجه دوشونديريپور ؛ زيرا حرب انكليز مغلوبيتيله تمادى ايتدكجه صحنهٔ سياسياتده اك مهم رول‌اردن برينى اوينايان برآقتريس ايفاى وظيفه‌ده عجز كوسترمكه باشلايه‌جق ، ديكر آقتورلرك ذاتاً مغبوطى بولونان بو رولى قايمه‌يه حاضر برآقتورده بويوك بر جرأتله ابراز همزه قالقيشه‌جق ... بوندن فيگورانلر چوق متضرر اولسه‌لر كركدر .

آوروپا ، اكثريت بوئرلرك غالبيتلرينى آلقيشلايور . بو آلقيشلر يكده بوشنه‌مصروف دكلدر ؛ استقلال موجوديتى محافظه ايچون بر دولت معظمه‌يك — ولو ضعيف قسميله اولسون — اوغراشمق ، غالب كلك البت آلقيشه دكر ؛ لكن بوأل شاقردلرينك قلبدن زياده حس اشتغامدن ، غرضدن ، حسددن كلديكنه‌ده شبهه ايتمه‌ملريدر .

انكليزلرك اسباب مغلوبيتلرندن برنجيسى خصملرينك قدرت عسكريه‌لرينه واقف اولمامالريدر . طبيعى انكليزلر بو حربى ثم التدارك ميدانه چيقارمديلر ؛ عريض وعميق دوشونديلر ، فائده‌سنى تقدير ايتديلر ، « ام‌درمان » آلدديلر ، بوئرلرله‌اوراتوئرلرك قوهٔ عسكريه‌لرينى حقيله تحقيق ايتمديلر ، سوقياته باشلادبلر ... نتيجه‌نك تهلكه‌سنى آكلايان بوئرلرله اوراتوئرلر ايسه همان وقت غائب ايتمه‌دن متفقاً اعلان حرب ايتديلر . مطبوعاتك هركون ويردبكى تفصيلات بزه بيلديردى‌كه انكليزلر يالكز تشرين اولك يكرمى برده « آلاند سلاغت » ده بركره غالب كلديلر ! آجى آجى مغلوبيتلر هردفعه . سنده انكليزلره‌خطالرينى اخطارايديبوردى . خصمنى طانيمه‌دن حربه كيريشمك مطلقا مغلوبيتله نتيجه‌لير . فرانسزلرك ، چينليلرك ، يونانليلرك وحالاً انكليزلرك مغلوبيتلرى اك تازه مثاللردندر ... فرانسزلر اوتوز سنه اولكى پروسيايى او زمانلر برآز طانيمش اولسه‌لردى ، حتى پروسيا پرنسلرندن بريسى اسپانيا قرالى اعلان ايدلسه بيله ، يينه آلمانلره مجنونجه‌سنه اعلان حرب ايتمزلردى.

چينليلر قارشى قومشولرينك كيزلى همتلرينى ، سسز صداسز چاليشمه‌لرينى برآز تحقيق ايتسه‌يديلر ، ژاپونيالىلرله‌حرب ايدوب عالمه رذيل اولمازلردى .

يونانليلر — مؤخراً اعتراف ايتدكلرى وجهله — اردومزى اوقومقدن يازمقدن بيله محرومللرك تحت قوماندا‌سنده ظن ايتمه‌يديلر ، حدودى تجاوزده اوقدر جرأت كوسترەمزلردى . نصلكه صوكره‌دن برآز تميز كينمش ، بيقلرى يوقارى بوكولمش ، بر ايكى اجنبى لسانى سويلاين ضابطلرمزك تورك اولدقلرينه بر درلو اينانمق ايسته‌ميورلردى ...

استطراد اولق اوزره بوراده حكايه‌يه لزوم كورورم : متاركه‌دن اول‌ايدى ، برقاچ ضابط حربه ، يونانستانه عائد قونوشيوردق . آلمزه كچن جبخانه‌نك چوقلغنه ، دشمن افراد مقتوله‌سنك البسه‌سنده‌كى يكدلكه دائر مختلف ملاحظه‌لر يوروتيليوردى . بر قول اغاسى ديدى‌كه : — يونان بو حاضرلغيله روسيه‌يه اعلان حرب ايتسه‌يدى مطلقا ـ قالب ـ كليردى... » تأثرمدن سويليه‌جك سوز بوله‌نادم ديسه‌م طوغرو سويلمش اولورم . هم‌ده اعتراض ، مناقشه نه‌يه يارايه‌جقدى ؟..

روسيه ايله يونانستانى مقايسه‌ده بوقدر جهالت كوسترمك هر ضابطك خرجى دكلدر . اردومزى ايچون شايان شكران ايدى‌كه بويله بر نفر قدر دوشونىلر حربك اداره‌سنى درعهده ايدن قواى عاليهٔ فكريه‌يه تغلب ايده‌مديلر .

انكليزلر خصملرينى طانيمه‌دن حربه كيريشمك خطاى عظيمندن صوكره‌ده سوق‌الجيشجه بويوك بويوك خطالر ارتكاب ايتديلر . بو خطالر قاره‌دكى سوق‌الجيشه عائددر ؛ بوقسه يوز بيكه ياقين مختلط بر اردويى هر درلو لوازميله انكلتره‌دن اميد بورونه نقل وسوق ايتمك — بوقدر آز بر زمانده — ظن ايدرم‌كه هيچ بر دولتك قدرتى داخلنده دكلدر . آه نه اولوردى ، زرهليلر قرووازورلر لادبسميت اوكنده دمير آته‌بيلسه‌لردى ! اويله دكلى ، موسيو جمبرلين؟.. آه ، بوتمئ محاله اشتراك ايتيمه‌جك انكليزمى تصور اولونور ؟..

انكليزلر حرب حاضر قواعدينه رعايتله موجود قوتلرينى بر نقطه‌ده جمع ايده‌رك بر استقامت تعقيب ايده‌جكلرى پرده بللى باشلى اوچ مختلف استقامت تعقيب ايتديلر . خطوط‌الحركات متقاربه‌يه مؤخراً تحويل ايديله‌جك اولان بوخطوط‌الحركات متباعده‌يى استعمال ايدن انكليز اردولرى برى‌برلرندن عظيم مسافه‌لرله آيرلمشلردى ؛ بر صورتده‌كه بر انكليز اردوسى برطرفده مغلوب اولدبنى حالده ديكرى اوكا معاونت ايتمكدن محروم قالبوردى . ذاتاً عددجه خصملرندن دون بولونان انكليزلر قوتلرينى ايجابنده يكديكرينه معاونت ايده‌ميه‌جك برطرزده طاغيتدقلرى ايچون بوئرلر هرانكليز قولنى ايريجه ازديلر ، صوكره‌ده آتشين بر دائره ايچنده حبس ايتديلر .

دشمنى طانيمه‌دن حربه قالقيشمق خطاى عظيمنه برده بوسوق‌الجيش خطالرى انضمام ايدنجه انكليزلر مغلوبيتدن مغلوبيته دوچار اولمقده كوچلك چكمديلر . بوده كوسترديكه حرب حاضرك نه اولديغنى بيلمينلر ، اونك ايجابانه كوره حاضرلانميوب حرب ايدنلر دائما مغلوب اولمقلردر .

***

خصم اردوسنك قيمت عسكريه‌سنى طانيمه‌دن حربه دعوت ايتمك ، تفريق قواى عسكريه ديمك اولان خطوط الحركات متباعده استعمال أيلمك كبى اساسلى خطالردن صرف نظر ، انكليز اردوسى زمان حاضر قواعد حربيه‌سنه توفيقاً‌ده يتشديرلمه‌مشدر . بوتون قوتلر ، همتلر هپ بحربه‌يه صرف اولوندبنى ايچون اودهشتلى ، مهيب ، عظيم الجثه دونمالك يانده انكليز اردوسى جليز بر برچوجوق كبى كورونيور . آلمانيا بويله

بردونمه ايچون جانى ويرر ؛ انكليزلرده شيمدى برآلمان اردوسيچون البت ميليارلر ويرلر!.. فقط أمكسز ، همتسز هيچ برشى وجوده كلهميه‌جكنى آلمانلر پك اعلا تقدير ايتدكلرندن دونمه ايچون بازوى حمتى صيغادبلر ؛ عجبا انكليزلرده ، نايمسك نصيحتى ديكليه‌رك ، اوغرادقلرى مذلتلردن حقارتلردن متأثر اولەرق اردولرينى ديكر دولتلرگبى كبى تاكوكندن تنظيم وتنسيقه باشلايه‌جقلرمى؟ بونى بزه زمان كوسترەجك.

أكثريتى كوكلودن تشكل ايدن انكليز اردوسى دول معظمه اردولرى‌كبى صلحده دائمى تعليملر ، مانوره‌لرله حرب حاضره آلشديرلمامشدر . حرب حاضر قواعدينك تطبيقاتيله مشغول اولميان انكليز ضابطلرى نه‌قدر جسور ، نه‌قدرجنتلمن اولورلرسه اولسونلر شو زمانك وجودلرينه اك زياده احتياج حس ايتديرديكى ضابطلردن اولەمازلر. انكليز اردوسنده ضابطلرك آوجى خطنده بيله يائمسى عيب ايمش ؛ فقط بوكونكى سلاحلره قارشى كبر نفسك ياخود شجاعت فطريه‌نك بر تأثيرى يوق كه ... كبر نفسك برتأثيرى اولسه‌يدى ، انكليزلرك مغلوب اولملرى لازم كايردى ؛ شجاعت فطريه حربى قازاندىرسه‌يدى ، ام درمانده عجبا انكليزلرك حالى نه‌اولوردى ؟..

حرب زمانمزده يك‌تهلكه‌لى ، يك‌دقيق برصنعت اولدى . تهلكه‌لى قسملرىچون شجاعت ، مزاحمه تحمل لازم ؛ لكن دقيق قسمى ، قسم فكريسيچون‌ده قواعد حربيه‌يى اراضى اوزرنده حقيله تطبيقه مقتدر قفا ، بين لازم دكل حتى الزم ... يوقسه غالبيت‌ده يوق .

آفريقاى‌جنوبيه‌ده‌كى انكليزقوماندانلرى جسور ، ناموسلو آدملردر . بوتون دنيا قوماندانلرينه بوخصوصده لازم‌الامتثال مثاللر كوسترديلر ؛ محاربه‌يى غائب ايدنجه قباحتك كندىلرنده اولديغنى شايان حيرت برجديتله ، قطعيتله اعتراف ايتديلر ؛ تاريخده بويله مثاللر كوچ بولونور ... اساساً قباحت اونلرك‌ده دكلدر ؛ ايچلرنده وقتيله يكرمى بيك كشى‌يه قوماندا ايدن قاچ جنرال وار ؟ شيمدىكى باش قوماندان مارشال روبرتس بيله عمرنده اوتوزبيك كشيدن زياده‌سنه مانوره‌ده ، محاربه ميدانىده قوماندا ايتمشميدر ؟.. قبائله قارشى محاربه بالنسبه پك قولايدر ؛ فقط حرب حاضره برآز واقف ، يكسلاحلرله مجهز بردشمن اردوسنى مغلوب ايده‌بيلمك هنردر . انكليز ضابطلرى ، انكليز قوماندانلرى ، انكليز اردولرى برعصردنبرى بويله بويوك برمقياسده حرب تعرضيده بولونمدقلرندن ، بويله برحرب تعرضى ايچون يتشديريلوب حاضرلانمدقلرندن حرب حاضر قواعدينه مخالف سوق‌الجيش ، تعبيه‌خطالرى ايتديلر ؛ نمادى مغلوبيتلريله كنديلرى ايچين ايچين آغلادقلرى حالده دشمنلرينى كولدوردىلر !

عزت نفس صاحبى بر اردو ، فطرةً جسور برقوهٔ عسكريه مدافعه‌ده پك قيمتلى خصائل عسكريه كوسترەبيلير ؛ بواردوىى ، بوقوتى تعرضه كچيرنجه — اولجه آلشدير . لمامشسه — روماتيزمه‌لى وحودكبى بوروبه‌مز ، آقصار ، ياورى يولده‌قالير ؛ بريرده طوتونوب طوره‌مازسه جاى سلامتى كريده آرار .

لورد كيچنر انكليز اردوسنى طبيعى پك أيى طانيديغيچون امدرمانه قدر قاپلومبغه يوروييشيله كيتدى . هر آديمده بركون طوردى ؛ اطرافنى ديكلدى ، طوپراغى يوقلايەرق دائما قولاغى كيريشده ايلرلدى ؛ بوكا برحرب تعرضيدن زياده مدافعهٔ متعديه ديمك جائز اولور . انكليز اردوسنك نيل واديلرندن طلوع ايدن شهرت عسكريه‌سى توغلا ، موده‌ر ريوه‌ر كنارلرنده غروب ايدنجه قوهٔ معنويه‌سى چيكنتمش بوزولمش انكليز اردوسنك باشنه غالبلر مظفرلر كوندرلدى . مارشال روبرتس صوصدى اما كيچنر طايانه‌مدى : أيى صاقلانان ، أيى نشان آنان بربوئرك ، مزراغى آلنده ماقسيم طوبنه هجوم ايدن جسور سودانيدن ، كندى كندينى مرمىيه هدف ايدن بوچول قهر ـ مانندن دها تهلكه‌لى اولديغنى آكلاديغى‌ده عالمه آكلاتدى ؛ مظفر اولق ايچون برسنه لازم اولديغنى اعلادن چكنمدى ... آكلاشيليوركه كيچنر بويكى ساحهٔ همت ودرايتده‌ده أمكه‌يه أمكه‌يه ، ديكنه ديكلنه يوروبه‌جك ؛ هر كس نتيجه‌يى بكلمكدن بيقه‌جق ؛ اوكندى ايشيله مشغول اولەجق ؛ نهايت بوئرلرك جانلرى صيقيلوب هجوم ايده‌جكلر ...

لوردك اميدمظفريتى ايشته بونقطه‌ده‌در ؛ پلانى نايمس كنارنده دكشديررلرسه ، بيلنمزكه ، لورد كيچنر راضى اولورمى ؟..

— ٣١ كانون‌اول ، ١٣١٥ —

ابراهيم محيى العينه

شعر

برحسن غائبه

كيتدك ، بويرده شيمدى شفقلر غروب ايدر
حسسز برر كولوشله بوخاكك محيطنه ؛
كيتدك ، بويرده‌شيمدى صوؤق ، قاروفورطنه ؛
كيتدك ، اويرده حسن مواسم هبوب ايدر .

رؤيالرمده هركيجه برعصر اضطراب
تحميل ايدر حياتمه بار ظلالنى ؛
سن كيتمسه‌يدك ، آجيدينك آفاق پرسراب
اغفال ايدردى بنده قرونك ملالنى .

كيتدك ، وهر ترانه‌سى تارربابمك
بوش برمحيط ايچنده طورور بى‌مقابله ؛
بن قورقارم‌كه آغلايه‌جق عمرمن يارين
بى‌سود كريه‌لره بوسودای آفله .

خوليالرم ليالئ ماضيده دربدر ،
آواره در ظلام تحيرده كونلرم ؛
تفهيم ايچون ملالمى آفاقه سرپرم
برمدوجذر حس ايله مبهم نشيده‌لر .

— بروسه : ٢٢ كانون اول ١٣١٥ —

فائق عالى

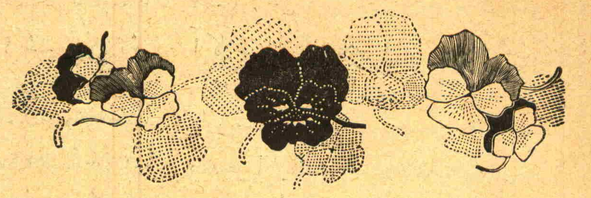

اشتا نبوان يوسنه سي

سنه كچن طاتلى قيش الك زياده مساعده‌سنى رمضانده كوستردى ، ماه مباركك ايلك كونلرى عادتا يازدن نمونه ايدى ؛ خفيف لدوس روزكارى ، براق سما ، اون اوچدن بوقارى درجهٔ حرارت ؛ هپ بونلر كانون‌اول صوكلرنده مشهود اولور ايدى . صوبالرى ياقيوردق ؛ پالطومز قالين كليور ايدى . ديركلر آره‌سى اخذ وعطاسى كسب كرى ايتمش ، پياسه يوكسلمش ايدى . بوجاده‌نك رمضان حالنى سزه تكرارليه‌جق دكلم ؛ غزته‌لر « رمضانيه » ديه بونى بازه بازه هيمزى بيقديردىلر . بيلمم اما اورادە ، معهود تياترولرده ، يكنسق چالغى دكانلرنده رمضان كيجه‌لرينى كچيرنلرده آرتق بيقمش اولسه‌لر كركدر . بركت ويرسين ، ايكى كوندن اول أسمكه باشلايان صوؤق پوبراز ، ياغان ياغمور ، بعضاً صاوريلوب پرده دورامیان قار هركسه أوكوشه‌لرينى ترجيح ايتديردى .

بوهفته ظرفنده ميزان‌الهوا — ظاهر قارناواله تصادف ايتديكى ايچون اوائلى — برقاچ رقص اجرا ايتدكدن صوكره بردنبره يوكسلمكه باشلادى . واقعا شوموسمده بارومترو ابره‌سنك يوكسلوب « أبى هوا » نقطه‌سنى ارائه ايتمسى صوؤغك ، بناءً عليه قارك كله‌جكنى اشراب ايدر ؛ اونك ايچون قاركليور ديمشيدك . همان اوكيجه قوتلى بر پوپراز باشلادى ، صوؤق آرتدى ؛ فقط استانبول اقليمنه مخصوص عدم اطراد ينه تأثيرينى كوسترددى . بارومترو دوشيور ، صوؤق آزاليور ، ايچه ايچه قار ياغمور ياغيور ايدى . آه ، شو ياغمور، هيچ سويليه شى دكلدر، دكلمى ؟ سوقاقلر درحال چاموردن دره حالنه كليه ، رطوبت آرتار ، نزله‌لر اوكسوروكار، صيزيلر چوغاليور؛ بوسنه‌قيشك حقيله‌اجراى حكم ايده‌مه‌مسى مع‌التأسف بواهميتسز خسته‌لقلر ايله برابر تيفونك ، ذات‌الرئه‌نك تكثرينى موجب اولدى . فقط غريبى نره‌سنده ؟.. خسته‌لق مثلا قاسم پاشادن ، ياخود بلاطدن ظهور ايده‌جك يرده بك اوغلنده كوريليور . نه‌ديرلرسه ديسينلر؛ صحت آنجق هوا ايله ضيا سايه‌سنده محافظه اولنور . ايشته بك اوغلى بوكا مثالدر . اورادە ايله سوقاقلر واردركه عمرنده كونش كورمه‌مشدر ، ديه‌بيليرم ؛ ايله أولر واردركه ايچنده‌كى هوا كوچ تجدد ايدر؛ دها قپولرندن كيركن رطوبتله قاريشيق مستكره قوقولرى دويار، ايكره‌نيرسكز . شو دقيقه‌يى نظر اهمينه آلان پارس دارالفنون طبيسى هيئتى تعممندن قورقيلان مراض مهلكه‌وساريه دار وكونش آلماز مسكنلر صاحبلرندن چيقديغى ايچون حكومت حفظ الصحهٔ عموميه نامنه اول امرده شومسكنلرى اصلاح ايتليدر ديبيور . بوتدابير عافيتپرورانه‌نك اجراسنه انتظارده ايكن كنديمزده هوايى ، كونشى آرايه‌لم .

بك اوغلنك دار سوقاقلى آپارتمانلرنده كونش آرامق قبيلندن اولەرق بنده كچنلرده شركت خيريه‌نك يكى اعلانلرنده معنا آرانيوردم . اقسام ساعت اون‌بره‌يا قين . قورى چشمه‌يه كيده‌جكم ... كونلرده جمعه... ساعت اون بردن صوكره كوپريدن حركت ايدن روم ايلى واپورلرينك هپسنك اوزرنده برر اشارت وار ؛ بو اشارت اعلانده جمعه وپازار كونى اجرا اولنميان سفرلره دلالت أيليور . ألمده‌كى اعلانده اشارتسز سفر يوق ايدى . اعلانك فرانسزجه‌سنى بولدم ، اونى تدقيقه قويولدم. خاير ، يوق والسلام . بردن كوپريه كلوب صوردم . مكر واپور وار ايمش‌ده يكى ترتيب اولنان اعلانلرده معنا يوق ايمش ...

معناسز شيمى ارايورسكز ؟ بونك انواعى هله رمضانده پك چوق كوريليور. بومعناسزلقلرى رمضان تريا قيلكنه عطف أيامكده هيچ تردد ايتمزلرده انسان بوكا يانار . سويله‌يكزى آكلامق ايشنه كليورمى ؟.. — افندم ، قصوره باقيك ، حال صيام ، باشم سرسم ... مصر اولديكزده مطلقا ايشكزى كورديرمك ، آله‌جغكزى آلقمى ايستيورسكز ؟ آله‌جغكز جواب شودر : ان شاءالله بايرام ايرتسنه !

بايرام ايرتسنه ؛ أوت ، بايرامه شونده چوق برشى قالمدى . « الله نيچه‌لرينه يتشديرسين ! » ديه ايده‌جكم دعايه « بايرام كونلرنده هوا مساعد اولسون ! » جمله‌سنى ده علاوه ايده‌جكم ؛ اكر ياغشلى كونلر بايرامده دوام ايدرسه واى حالنه !

باقك ، دها ايكى هفته اول رمضان شريف‌تهيئاتندن بحث ايديبوردق ؛ شيمدى بايرام حاضرلقلرى هرطرفده يوز كوسترددى : بينه پاكتلر، يوكلر آليش ويرشلر ، سيارشلر ... استانبولك ، بك اوغلنك هركوشه‌سنده مغازه‌لر ، دكانلر بوتون برسنه‌لك فعاليتى شوبرآى ايچنده كوسترر جه‌سنه ابراز كرمى ايديبيور . الك چوق اخذ وعطا بالطبع تخفيجيلرده .

تخفيجى ... لكن بواسمى آرتق « تحافيه » دكانلرينه ويره - ميه‌جكز ؛ چونكه اونلردن دها تحف برلر وار ، از جمله غزته‌لر . بيليرميسكز ، بونلرك تخفلغى نره‌سنده ؟ شيمدى هرألته قلم آلان محرر ، هرغزته اداره خانه‌سنه چاتان منقد اولور . صوكره هپ بومحررلر ، منقدلر اطرافلرينه مناسبتسز تجاوزلر صاووررمغه باشلابورلر . ايچلرنده بيلمديكى ، آكلامادينى هرشيئه اعتراض ايدنلردن طوتك‌ده كندى نامنى صاقلايه‌رق ويرينه آللى پوللو برنام مستعار ايدينه‌رك صوكره اصل اسميله نشر ايتمش اولديغى كتابى مدح وثنا ايدنلرك ، بومدايحله زوالى غزته‌ستونلرينى دولديرانلرك بيكى برپاره‌يه. فقط شو هيچ برشى بيلمه‌ينلر برآز كنديلرينى بيلمكه چاليشسه‌لر ، اونلر بونكله مشغول ايكن هركسك‌ده برآز باشى دينچ اولسه نه‌أبى اولەجق !..

احمد حسن

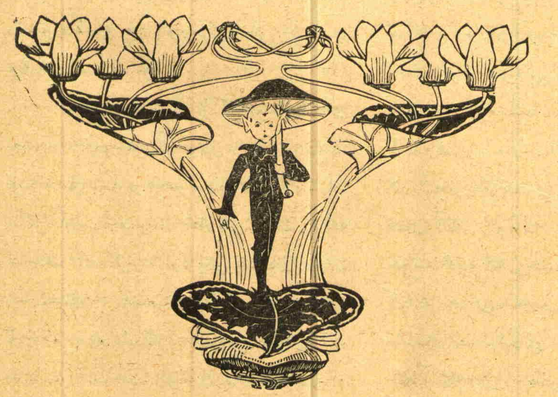

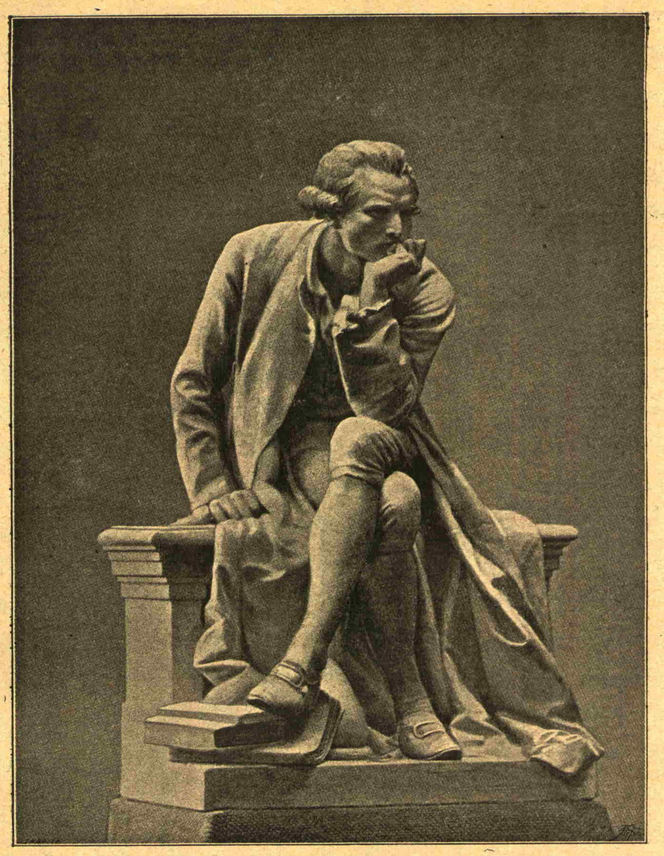

فن كيميا مشاهير علماسندن لاووازيه‌نك هيكلى

[نفاست نحت وحكى حسبيله لومونديللوستره‌دن نقل ايدلمشدر .]

كوچوك حكايه

رمضان ايچنده بايرام

سديرك ياصديغى اوستنده طوران پنبه كاغدى ايكى كوندن برى بلكه يكرمنجى دفعه اوله‌رق سوزدى . شيمدى صلحا قوجه‌سنك بيروتدن چكديكى بو تلغرافنامه‌نك بيراتمش قاتمرلرى آراسنده اوقومق ايستديكى ايلك خاطرات تأهلى اكيور .

تخطر ماضى... اوهيچلشمش اوزاقلرك، خراب ديارلرك متروك كوشه‌لرندن كلن بوصرصر پرهيجان حسياتمزك الك مرده نقطه‌لرينه بعث حيات ايتديكى زمان، يارەلى بروجود اذيتيله ، عنيف وجبرى برعزم ايله كوزلرمزى يومديغمز آن ، بزى احاطه ايديورن محشر خاطرات اورطه‌سنده كچن زمانلرمزى خطوه بخطوه تعقيب ، دقيقه بدقيقه تماشا ايده‌رك بوهرج ومرج خيالات ايچنده ياشارز ... اوخ ، بودقيقه‌لر !

بودقيقه‌لر حيات كذشته‌مز تصفيهٔ حساباتنك صحايف استقباله كچيريله‌جك بر نقل يكونيدر .

صلحا بوكيجه منده‌ره اوزانمش ، تلغرافك كتيرديكى مژدهٔ وصاله كوكلنى آچمش ، آق دكزك لاجورد طالغه‌لرى اوستندن صيچرايه‌رق ، چيريلينه‌رق ، سنده‌ليه‌رك ، سيلكنه‌رك، قوشه‌رق هردقيقه زوجنى ياقلاشديران واپورك ايچنده ياللكز كندينى دوشونن مؤمنى ، قوجه‌سنى كوريبوردى .

شيمدى قاين والده‌سى اوطوردينى كوشه‌دن بوكولمش بلنى طوغرولته‌رق ، سنه‌لرك اتحاف ايتديكى تجارب دورادور حياتدن متولد بريبوست جديتله طورغون انظارينى كوزلكنك اوست كنارندن آغير آغير سه‌كديره‌رك :

— صاقين قيزم ، ديدى ، صاقين مؤمن كلديكى زمان بويونته آتيله‌يم، صاريله‌يمه قالقشمه ...

— نيچون ؟

— اوروجك فاسد اولور .

— اوو ... يكى !

صلحا بویونی بوکه‌رك بر تسلیمیت متدینه‌ایله مائل ایری کوزلرینی یره أکدی، مستغرق خیال وصال قالدی. او شیمدی بویله بر رمضان کیجه‌سنی دوشونیور: اونی کوردیکی، اونی بکندیکی، اونی سودیکی کیجه‌یی ...

درت سنه اول پدرینك سلیمانیه‌ده‌کی قوناغنده افطاره کلن مدعوین آراسنده براقشام، اوسنه مکتبدن چیقان مؤمن بك‌ده پدریله برلکده بولونیوردی. افطاردن صوکره قوناغك کنیش دیوانخانه‌سنده اوشاقلر تراویح ایچون سجاده‌لری یاییورلر؛ هر قشام اولدیغی کبی حرمله سلاملق قاپوسی آراسنه قونولان قفسك آرقه طرفنده سریلان حالیلرك، عراقیه سجاده‌لرك قیوریقلرینی برایکی خلایق دوزلتیور؛ سلاملقده بشزلی برقاچ شمعداندن صاچیلان تیتره‌ك، مائیمتراق ایشیغك نحیف ایزلری صفه‌ده کزینلری اوقشایور؛ صوکره، یانسی اذانی اوقونجه، کنیش سلاملق صفه‌سنده مسافرلر آغیر آغیر قوللرینی صیوایه‌رق ویکدیکریله بر کلمه تعاطی ایده‌رك آبدست آلمغه باشلایورلر؛ آرقه صفده آماده طوران مؤذن افندیله اوکا معاون برایکی کیشی آیاقده جماعتك حاضرلانمسنه انتظاراً براستعجال خفی ایله اطرافه باقینیورلر؛ هر کس یاننده کنك ایاغنك باقه‌رق، طولان صفلری دوزه‌لتیور؛ امام افندی داودی برصدای مؤثرله «الرحمن» سورهٔ جمیله‌سنك «فبأی ...» تأکید ربانیسنی بر صوت مهیب وروح نواز ایله تلاوت ایدییور ... وهر قعدهٔ آخره‌ده‌کی «صل علی محمد» تهلیلانندن اول ترتیل اولونان:

«توبه ایده‌لم ذنبمزه، تبت الی الله!
«لطفکله بزه مرحمت ایله، آمان الله!»

الهیسنك تأثیر ماسواسوزینی صلحا شیمدی تکرار دوییور. تراویحك ختامیله صلات وتردن صوکره ارتق صفلر أسکی انتظامنی برآز غائب ایده‌رك افراد جماعت برآز ایلری، برآز کری چکیله‌رك وکیمی باغداش قوره‌رق امام افندینك قرائت عربه امتثالاً اوقودیغی عشرشریفی صلحا بوکیجه تکرار دیکلیور کبی شوق روحانیسندن ینه عینی استغراق ایله سرمست صافیت اولیور ...

صلحا، مؤمن بکی ایلك دفعه ایشته بوکیجه تراویحدن صوکره بویونی بوکمش، أللرینی آچمش، برصدق پاك عبودیتله دعا ایدرکن آلدیغی وضع تسلیمیت دیندارانه ایله کورمشدی.

بوضیافت کیجه‌سنك اوزرندن شیمدی درت سنه مرور ایتمشدی. بودرت سنه ظرفنده ازدواجی، زوجنك مأموریتی، والده‌سنك پدرینك ارتحالی، سلیمانیه‌ده‌کی قوناغك وارثلر طرفندن فروختی، عائله‌نك طاغلمسی، قاین والده‌سیله بوکوچك أوه نقلی کبی حیاتك بر تازه قیز اوزرنده براقه‌بیله‌جکی اك آجی، اك خاطره‌سوز تقلباتی کورمش ایدی.

کیجه ایلریله‌یوردی. ساعت سکزه کلمشدی. سوقاقده رمضان کیجه‌لرینه مخصوص حرکت کیتدکجه آزالیور؛ سوقاق چوجوقلرینك بلّورین نعره‌لری سونمش؛ بر ایکی فنارلی یولجی اوکچه‌لرینك قالدیرم طاشلرینه چارپمسندن متحصل برشاقیردی ایله کچیور؛ قارا کلقلر ایچندن کوپکلرك مغموم وتیز هاولامه‌لری ایشیدیلیور؛ تیاترو دونوشی کچن برآرابه‌نك نعل شاقیردیلرندن، تکرلك کورولتیسندن صوکره اورطه‌لغه کثیف بر سکونت یاییلیور؛ سوقاقلرك چارپنتیسی، تنفسی، سسی، صداسی کسیلیور؛ فنارلرك آلولری بیله شیمدی صارارمش بر یاپراق کبی کیرلی کوزوکیور؛ نهایت بردن بره اوزاقدن، پك اوزاقدن، سکونك، انزوانك اوته‌سندن سحور داوولنك متقطع، قیصیق طراقه‌سی ایکلیور: دان .. دان .. دادان!.. بر ایکی دقیقه صوکره. اکسزین کوشه باشندن دماغ خراش بر دیکر داوول سسی مزعج، مدهش بر کومبورتو ایله قاپونك اوکندن، بوتون أوی صارصه‌رق، اورکن اویانان محله کوپکلرینك عوعوه‌سی آراسندن کچیور، اوزاقلاشیور، کیدییوردی ...

شیمدی صلحا بو قورقونج صدایی ایشیتمه‌مك ایستر کبی خشیتله کوزلرینی اوغمغه باشلادی. برمدت صوکره قومشونك دیوارنده بر کدی اینجه اینجه ماولادی. ایراقدن بر خروس اوتدی؛ دیکر بر خروسك اوکا مقابله‌سی اوزاقلره منعکس اوله اوله بوغولدی کیتدی. دها صوکره سکوت ... درین، قورقونج، قارا کلق بر سکوت!..

صلحا کیندار، مغموم برچهرهٔ دیو عبوستیله اوکا قوزغونی کوزلرینی آچان وپاصلی بر پنجهٔ پولاد قوتیله یورکنی صیقان بویالکزلغك، بواوزایوب کیدن تنها کیجه‌نك، بوپردهٔ سیاه کثیفك یارین عشق ونوازش صاچان بریار وفاکار أیله ییرتیلوب پارچه‌لانه‌جغنی دوشوندکجه اوأللری شیمدیدن اوپمك، اونلرك آراسنه شیمدیدن مخمور هجران وجودینی آتمق ایچون کندی أللرینی اوصول اوصول ایلری‌یه طوغرو اوزاتیور؛ صوکره لامپه‌نك بر انشعاع مهتز ومترددی اوطه‌نك ایچنده‌کی ضیای راکدی تیتره‌تنجه صوچلی بر چوجوق احترازیله قوللرینی یاننه براقیویرییوردی.

افتراقك بواوچنجی رمضانی ایکی کوندن بری حلول ایتمشدی. او برهفته‌دن بری سوقاقلرده، أولرده ینه عینی رمضان حاضرلقلرینی کورمش، پنجره‌دن باقدقجه کوفه‌لرینك اوستنده قیرمزی، یشیل باغلریله بر قاچ کلاج ده‌متی صاللانان یوکلی حماللر کچمشدی. سوقاغك کوشه‌سنده‌کی قیرمزی آشی بویالی چارپیق أوك جومبه‌سنك آلتنده قومشونك چوجوغی اوفاق داوولی بویوننه طاقمش، اوکا صدای غلیظی هواده نقطه نقطه لکه‌لر پیدا ایدن متلاشی سله‌لر ایندیرییوردی. صاری أوك چوجوغی قارشیده‌کی دیواره ماهیه قورمق ایشکذارلغیله قفسی آچمش، ألنده بر یوماق سیجیم، بر کهنه ماقاره، اوغراشیور، اوغراشیوردی. محله جامعنك جاملرینی سیلمك، قندیللرینی

تمیزله‌مك ایچون کوسه قیم، شال اورنکی مینتانیله سهپا اوموزنده، شالوارینی طالغه‌لاندیره‌رق، مسجدك حولیسنی درت دونیوردی. جاده‌نك قالدیرملری آلت اوست ایدلمش، تعمیر کورییوردی. احبابك أولرنده‌کی قادینلرده هپ حمام حاضرلقلری ایشیدیلیوردی. هر کون أوك برندن قولتوقلرنده قوجه‌بر بوخجه ایله چارشافلی قادینلر چیقیوردی. قاین والده‌سی ینه‌رچل قاوانوزلرینی بیقامش، افطار طاقملرینی تمیزله‌مش، خوشاب قاشیقلرینی طوربه‌سندن چیقاروب برر برر سیلمش، کیلاری ینه عینی تهالك واعتنا ایله یرلشدیرمشدی. سوقاقدن تسبیح ألنده کچنلر تسبیحلرینك صاری، یشیل، قیرمزی پوسکوللرینی بر رمضان بشارتی شکلنده اطرافه صاللامقده ایدیلر ...

هر رمضان برلاقیدلق، بردقتسزلك ایچنده غائب اولیورن بوشیلره صلحا برهفته‌دن بری آیری آیری دقت ایدییوردی.

یورومك بیلمین واپور مؤمنی انجق رمضانك اوچنجی کونی، انجق یارین صلحایه تودیع ایده‌جکدی ... صلحا متاعب سفریه‌یه تحمل ایده‌مین قاین والده‌سنك خاطری ایچون — ینه زوجنك رجاسیله — یمنه‌قدر رفیق حیاتنه رفاقت ایده‌مه‌مشدی. یالکز برسنه ایچون دییه بوسفری اختیار ایدن مؤمن اوچ سنه صوکره ترفیع رتبه ایله عودت ایدییوردی.

بوکیجه، قولاغنه امید وصاله بکزر نکته‌لر فیصیلدایان سکوتلر ایچنده دقیقه‌لر، ساعتلر کچیوردی. صلحا شیمدی زوجنك قاریوله اوستنده طوران کیجه‌لکلرینی برکره دها دوزلتمك هوسیله اوطه‌نك کوشه‌سنه طوغرولدیغی زمان خدمتجی قاپویی اوره‌رق سحور یمکنك حاضر اولدیغنی سویلدی.

صلحا اوطه‌سنه چیقوب‌ده کوندوز کیردیکی حمامدن حالا نملی طوران لپسقه صاچلرینك کناری قیرمزی اویالی بیاض تولبندینی صیقیلایه‌رق یاتاغنه اوزاندیغی زمان مؤمنك اوزون بویی، سیاه بییقلری، ایری کوزلری، البسهٔ عسکریه‌سیله مومك اوچوق ضیاسی ارقه‌سندن، قلیجنی شیقیرداته‌رق، کندینه طوغرو کلدیکنی کوردی؛ وبوخیال نوازشکارك بوسش حارونرمینیله مست غرام اوله اوله سوزولان کوزلری خفیف برخواب نوشینك سحابهٔ کثیفه‌سنه بوروندی.

شفق سوکمك اوزره ایدی که دریندن بوغوق، اوزون، آغیر براوغولتو، بر بویوك واپور دودوکی صیحه‌سی صلحانك قولاغنه اوره‌رق اونی اورکن بر قوش چاپکلکیله یاتاغندن فیرلاندی. کوشه‌ده حالا مخمور مخمور یانان مومك لپسقه ضیاسی کوزلرینی اوقشایه‌رق، غیجقلایه‌رق قاماشدیررکن کنج قادین اوشفافیت کثیفه‌نك آراسندن مؤمنك باش اوجنده آصیلی طوران رسمنه بر اشتیاق محترصله دوداقلرینی اوزاتیوردی ...

صلحا اوکله نمازندن قالقمش، سجاده‌سنی طوپلامش، نماز بزینی باشندن آتمق اوزره ایدی که برآرابه کورولتیسنی متعاقب سوینجلی برچیغلق اشاغیدن قوپه‌رق برآنده یوقاری قاته فوران ایتدی؛ وکنج قادین بوتون أوی طولدیران بوهیجان مسرتك ایچنه مردیونلردن قایارجه‌سنه سوزوله‌رك اینرکن مؤمنی طاشلغك اورطه‌سنده کنیش کوکسی، دیك صلابتلی اندامیله کورنجه یوره‌کی پارچه‌لانیرجه‌سنه چارپنمغه، چارپنمغه باشلادی. آشاغیده برهیکل مشکل مهابتیله دوران مؤمن، برآن ایچنده، قلیجنك قبضه‌سنی قاورایان ألنی براقه‌رق، شیرراق دییه یره دوشن بردمیر شیقیردیسنك آراسنده برشکل قویم ومستقیم ایله قوللرینی اوکا آچیویردی؛ وصلحا بلااختیار بو قوللرك آراسنه آتیلنجه اوزون چیلغین بر بوسه، ناچار اشتیاق، — قاین والده‌نك اخطارینه رغماً — اطرافی چینلاندی ...

— ۱۹ رمضان، سنه ۱۳۱۷ —

احمد حکمت

حیات وکتابلر

۵

أرنست لاویس وبویوك فره‌دریق[*]

أرنست لاویس فرانسه‌نك اك فاضل، اك بنام مورخلرندندر. معارف عثمانیه‌مزك ترقیات وتکملاتنه نقل افکار وآثاریله خدمت ایدیله‌جك مشاهیر غربدن بری‌ده شبهه‌سز بوذاتدر. لاویسك طلبه‌یه قارشی دائما ایراد ایتدیکی نطقلری، «ره‌وو دوپاری» مجموعه‌سنه یازدیغی مقاله‌لری، انافس آثاردن معدود اولان کتابلرینی اوقویانلر اقتدار علمیسنك کمالنه، قدرت خطابیه‌سنه حیران اولورلر. لاویس قارئلرینی نفیس برجدیتله مجذوب ومسحور ایدن مؤلفلردندر. فرانسه ارباب تحصیلك اب مغدیسیدر؛ طلبه‌سی‌ده کندیسنی فوق العاده برتهالك وتسلیمیت ایله سوه‌ر.

لاویس، هممسلکی مورخ شهیر غابریه‌ل مونوکبی، بوتون سعی واجتهادینی فرانسزلرك تربیهٔ فکریه‌سنه وقف ایتمشدر. دره‌یفوس مسألهٔ اجتماعیه‌سنده‌کی خط حرکتی شایان تقدیر اولامازسه‌ده تقبیح‌ده ایدیله‌مز؛ اویله سورللر، وانداللر، هانوتولر کبی دره‌یفوس علیهدارلرینه تمایل ایتمه‌مش، متانتنی بی‌طرفلغنی تماماً محافظه أیله‌مشدر. حتی دره‌یفوسك معصومیتنی تلمیح ایدیجی مطالعه‌لر درمیان ایده‌بیلمسنه «پولیتقنیق» مکتب عسکریسنده‌کی تاریخ معلملکنی مانع عد ایتدیکندن استعفا ایتمشدر.

فرانسه آقاده‌میسنده ایراد ایتدیکی رسم قبول نطقنه «غاستون بوواسیه» طرفندن ویریلن جوابده موسیو لاویسك هویتی پك کوزل آکلاتلدیغی جهتله، بوجوابك خلاصةً نقلنی مناسب ومفید کوردم:

«دارالمعلمیندن نشأت ایتدیککز آندن بری هرشی سزه خندان ایدی؛ یولکزده هیچ بر مانعه‌یه تصادف ایتمکسزین سریع

[*] La jeunesse du Grand Frédéric, -1 vol. par E. Lavisse .— LeGrand Frédéric avant l'avénement, par le même.

ترانسواله عائد : انكلتره‌نك افريقاى جنوبى عساكرى باش قوماندانى
لورد روبرتس

ومستقيمانه يوريديكز . محرراركده اوقونمق وَطانمق ايچون لازم اولان ملازمتى ، مدت معينه‌يى بكله‌مه‌مك كبى نادر برامتيازه مظهر اولديكز . ديكر محررلر سنه‌لرله كندىلرينى اوقويه‌جق قارء بوله‌مادقلرى حالده‌سز ايلك ضربه ايله انظار عموميه‌يى غالبانه طرفكزه جلب ايتديكز .

« شبهه‌سز بوحال اقتدار وليياقتكزدن متولددر : اويله سديد ومؤثر برطرز تحريركز وارکه اصلا مقاومت ايديله‌ميور ؛ فقط ايلك يازيلركزك اوقدر چابق احراز موفقيت وشهرت ايتمه‌سنه احوال ووقوعات جاريه‌نك ده پك زياده دخل وتأثيرى اولديغنى اعتراف واقرار ايتمك لازمدر . بو ، فرانسه‌نك دوچار اولديغى فلاكتلردن پك آز برزمان صوكره ايدى . مغلوب ومنهزم اولان فرانسه قانايان جريحه‌لرينى صارمغه ، تداوى ايتمكه باشلادبوردى . هرشى يكيدن يابيله‌جق ايدى : ادارهٔ داخليه ، بحريه ، بريه ... بوتون بوشيلرى دوشونمك لازم كليوردى . مساعيمزى ابطال وامحا ايچون برطاقم مشئوم شايعه‌لرانتشار ايتمكه باشلادى . غرب حدودينه توجه ايدن نظرلر اوراده يكى برفيرطنه‌نك تشكيل وترتيب ايدلديكنى كوردىلر . دينيوردى كه غالبلرمز مضطرب ومنفعلدرلر ؛ چونكه بردها قالقمامق اوزره ده‌ويردك ظن ايتدكلرى مملكتك آز برزمان ايچنده دوغرولديغنى حس ايديبورلر . ايشته بونك ايچون ره‌ن نهرينك اوته‌سندن بزه دوغرو برصرصر غيظ وتهديد شدتله وزان اولیور ؛ آلمانلرك هنوز ترميم وتجديد اولونميان اردولرمزه هجوم ايتمك ، ديوارلرى انشا ايدله‌ين شهرلرمزه تكرار كيرمك ايچون حاضرلاندقلرى كوريلیوردى . غدار يورك صيقنتيلرى ايچنده ياشايوردق ؛ زمانك فرانسه حقنده صاقلامقده اولديغى شيدن بى خبر ، اونى اوكرەنمكه فوق العاده حريص ، كوزلرمز اوزرمزه باران حديد وآتش ياغديره‌جق بولوطه ديكيلمش ، دوريبوردق .

« تام بوانشاده سز مساعئ خصوصيه كز ايچون المانيـاده بولونيوردىكز . اوراده جريان ايدن وقايعدن خبردار اولمغه بزدن زياده آرزودار ايديكز . تتبعات تاريخيه كز افكار عموميه‌نك حركاتنى تعقيب ايده‌يلمه‌كزه مساعده ايديبوردى . باقيوردىكز وَديكله‌يوردىكز ؛ شايان اهميت ، موثوق برشى كورور كورمز بزه بيلديريبوردىكز ، ده‌ياغز تەسنه ، ره‌وودودوموندە كوندردىكز . مكتوبلرى ناصل حرص ايله ، مراق ايله اوقود . يغمزى درخاطر ايديبورم . بزه آليشماديغمز برشكل وصورتده المانيـايه دائر مطالعه‌لر ، مباحثه‌لريوروتيوردىكز . آنى ، كين وحسددن غيظوشدتدن عارى اوله‌رق سردمحاكمانه اهتمام ايديبوردىكز . عاجزلرك سلاحى اولان تحقيردن ايسه فوق العاده چكينيوردىكز . بومستريح ومتوازن طورومشوار كز قلوب قارئينه سزه اينـانمق . اعتماد ايتمك لازم كله جكنى حس ايتديريبوردى . بزه سويله‌ديككز شيلر امنيت . بخش دكلدى ؛ فرانسه‌نك اموري سزه پك مظلم كوروتيوردى . المانيا خلقنك هيئت عظيمه‌سى استراحته خواهشكر ، فكر مسالمته مربوط ايسه‌لرده او حريص وخشين سياسيون هرچه‌باداباد فرانسه‌نك اضمحلاني اتمام ايتمك ايسته‌يورلر ، همجنسلرينك قانلرينه صوصامش ضابطلر — شاعرلرك منكشه‌لرله گللرى بكله‌يشلرى كبى — محاربه‌يه انتظار ايديبورلردى . بوكا قارشى سز ، المانيـانك اودهشتلى قوت وقدرتى كوزلرمزك اوكنه دوكه‌رك اسـباب محافظه‌مزى احضـار ايديبوردىكز . مع‌مافيه اوقدر صيقى اوقدر متين اوله‌رق بنـا ايديلن ، مظفريتله تحكيم اولونان اومعظم هيئتده نظر موشكافكزدن قاچه‌مايان قصورلرى ، نقصانلرى‌ده برطرفدن اشارت أيله‌يوردىكز ...

« آلمانيايى برصورت عميقه‌ده بزه طانمق وظيفه‌سـنى درعهده ايتديككز ايچون اولا تاريخى اوكره‌نمك احتياجنده بولونيوردىكز . دنياده المانيا كبى ماضيسى حالله ايزلر ، نشانه‌لر تركايده‌رك كيدن هيچ بر مملكت يوقدر : خاطرات ، عنعنات تاريخيه بوراده هريردن دها صداقتله محافظه ايديلير ؛ ايشته بوسبيله المانيانك احوال سابقهٔ تاريخيه‌سى بيلنمدكجه حال حاضرينى اكلامق غيرممكندر . اوراده اكچوق نظر دقتكزى جلب ايدن بالطبع پروسـيا اولدى : پروسـيا كسب ايتـديكى اهميتله سزى گنديـنى تتبعه مجبور ايديبوردى .

ترانسواله عائد : انكلتره‌نك افريقاى جنوبى عساكرى اركان حربيه رئيسى
لورد كيچنر

برصورت منتظمه وقطعيه‌ده اجراى تدقيقات ايچون نامنابعنه قدرصعود ايتمك ايسته‌ديكز ؛ بوقولاى برشى دكلدى . پروسـيانك تاريخ قديمى فرانسه‌نككى گبى گوزلرى قاماشد . بريجى برضياى وضوح ايچنده جريان ايتمز ؛ مغلقيت و مجهوليتله مشحون اولديغـدن الك متين ، الك نافذ برنظر دقت بيله صحيفه‌لرى اراسنده شاشيرمق ، يولى غائب ايتمك تهلكه‌سندن مصون دكلدر .

« بوسعى مشـكله قارشى سز اويله بر غـيرت ، اويله بر جسـارت ، اويله بر ثبات ايله مقـاومت ايتديككزكه آلمـانلر بيله تقدير ايله ممزوج حـيرتلر ايچنده قالديلر . وثائق مسنه‌يى تدقيق ايچون بوتون گونلركزى اوراق رسـميه خزائنده ، كتابخانه‌لرده كچيريبوردىكز . بواقدامات عالمانه‌كزه قارشى آلمـانلر سزه تحسـينلر ياغديرمقدن خالى قالميورلردى . پروسيا قرالينك ناصل تشكل ايتـديكنى پك كوزل كوسـتردىكز . بو ، طبيعتك هيچ برصورتله حصه‌دار اولماديغى صرف صنعى برتشكلدر . اطرافدن اخذ اولونان اراضى پارچه‌لرينك يكديكرينه أيى كوتو ربطيله وجوده كلمش ، بطى برصورتده حاصل اولمشـدر . بو سـعى مصراله ، بو مبارزات بى‌نهايه‌ده اوصاف اساسيه پرداخت ايديله‌رك تمـدين وتربيـه ايدلمدى ، يالكز طـاولاندى ؛ بوندن تولد ايدن عرق پك نازك ، سويملى دكل .. فقط قوى ، مقاوم ، قناعتكار ، هرشيئك نقصانى قوت وانتظام عسكرى ايله اكماله آليشغين ايدى . خلاصه ادارهٔ اموره ، عسكرلكه فوق العاده مستعد برعرق وجوده كلدى كه فقير وَطـار بر مملكت داخلنده محصور اولديغندن آنجق قومشولرينك ضررينه ياشايه‌بيله جك ايدى . نته‌كيم خطيب اشهر ميرابو برعصر اول پروسيانى « حرب بو مملكتك صنعت مليه‌سيدر ! » ديه توصيف ايتمش ايدى . حرب ، هيهات ، بوكون بوتون عالم بشريتك صنعتيدر !

« ايشـته پروسـيا تأسيس اولوندى ، خطوات غولانه ايله راه ترقى وسـعادتده قطع مسافات ايديبور . سزده اونك ايكى عصردنبرى اولان توسـعات وتكملاتى خطوه بخطوه تعقيب ايتمكده‌سـكز ؛ وَبزه تقرب ايتـدكجه حكايانكزك نفع وفائده‌سى تزايد أيله‌يور .

« تتبعات تاريخيه كزى اوقدرجانلاندىران شى ايام ماضيه ايله اشـتغال ايدركن دائمـا حال حاضرمزى دوشونمه كزدر . فقط بعض مورخلر وارکه حقيقتى دها أيى تشـخيص وتميز أيله‌مك ، كنـديلرينى شاشـيرتمه‌جق اشتغالات زمانه‌دن قورتولمق ، ادراك املنده اولدقلرى آن تاريخى‌يه تماماً ربط فكر وقلب ايده بيلمك ايچـون اوطرز تحرير وتأليفدن كنديلرينى شدتله منع ايديبورلر ؛ حتى كنديلكلرندن تجرد ايده‌رك محـاطى اولدقلرى شيلرى هيچ كورمه‌مك ، هيچ ايشيتمه‌مك ايسته‌يورلر . بونلرعينيله « قاش » موقعنده عصرلرجه ياشايان راهبلره بكزرلر ؛ رومادن ناپولى‌يه كيدن الك ايشـلك طريقك اوزرينه مصادف اولان بوموقع جوارنده قرون وسطانك بوتون كورولتيلرى سامعه‌چاك اولوركن ، اونلراوكلرندن كچن ولوله‌لى خلقه باقمق ايچون اشاغى‌يه عطف نظر ايتمكى بيله خاطرلرينه كتيرمزلردى ... طانيديغكز وَپك سوديككز بر مورخ ايشته بوراهبلر كبى ايدى ؛ كندى وحدتنده ، هيچ برشـيئه مداخله ايتميه‌رك بوتون قواى فكريه‌سنى بوتون احتراصات روحيه‌سنى ماضيـيى تتبعه حصر ايتمش ايدى . بويورولمق بيلمين چاليشقان مورخ فوستل دوقولانژدر . سز ، افندى ، باشقه عائله‌دنسكز . معاصريندن آيرلمق سزه خوش كورونميور ؛ خارجك شـاماته‌لرينه قارشى قوهٔ سامعه‌كز تماماً كشاده‌در ؛ باخصوص ماضينك ايچنده دائما حاله فائده‌بخش درسـلر تحرى ايديبورسكز . استعدادفكريكزك بوحالنه قارشى مملكتكزك امور اداره‌سنه دوغرودن دوغرويه مداخله‌يى تجربه ايتمديككزدن دولايى تعجب ايديبورم .

« هرنه‌وقت‌كه برمسأله افكار عموميه‌يى احتراصاته دوشورر ، اوكادائر مطالعاتكزى همان سويلرسكز . پولتيقه‌يى مسـلك اتخاذ ايتمش اولمامقله برابر برسياسيسكز . مجادله‌جيلك ذوقكزدر ؛ برمبارزهٔ فكريه وعلميه‌يه مع‌المنونيـه مداخله ايدرسـكز ؛ وجيز ، صريح ، جسـت وچالاك اولان جمـله‌لركز

صانكه مبارزه ايچون ياپلمشدر .

« ديمك اوليوركه برمتتبع اولديغى قدر ايش آدميسكز . اكر ياليكز آثار ادبيه كز ، كتابلريكز نظر دقته آلنيرسه پك ناقص بر تصويركز ياپلمش اولور ؛ چونكه بونلر حياتكزك آنجق نصفى ارائه ايدييور ، فعاليتكزك قسم مهمى باشقه جهتلره مصروفدر . هنوز ايالتنده معلملك ايتمكده ايكن بر اهلشناس سزى جلب ايده‌رك قابينه‌سنه آلدى . بوذات تدريسات عموميه‌ده اصلاحات مهمه اجراسنه تشبث ايتمش ايدى . بونك نه‌قدر ضرورى والزم اولديغى كورن بزلر تشبثات واقعه‌نك پك فنا برصورتده تلقى اولونديغنى مشاهده ايله متأسف اولمشدق : بونلر اوقدر شدتلى اعتراضاتى موجب اولدى كه بوتون فرقه‌لر قبول ايتمه‌مك ايچون اتحاد ايتديلر !.. بزفرانسزلر خفيف مشربلكله ، دائما تبدله ميال اولمقله اجنبيلر طرفندن توصيف ايديليورسه‌ق‌ده حقيقت حال بو حكمك تماماً عكسيدر : بزى اوفاق برتجدد تدهيش ايدر ؛ الى بسيط تبدلاتك ، الك عادى ترقياتك موجب اولديغى كورولتيلرى تدقيق ايتمك آرزو ايدنلر تاريخمزى قاريشديرماليدر . لكن شوراسنى بيلمه‌لى كه الك ولوله‌لى مقاومتلر ، الك محترص هجمات عطالتك حكمى اولماديغى ، ماضى به اطاعت مسكينانه‌نك استقبالى تأمين ايتميه‌جكنى بيلن وثبات مرامى حائز اولان كيمسه‌لرى يوللرنده توقيف ايده‌من ... او ، هر شيئه قارشى اصرار ايتدى ، وزمان كنديسنك حقلى اولديغى كوسترمكه اوقدر آليشديلر ، سزه او قدر محبت باغلاديلركه ترتيب ايتدكلرى ضيافتلرده بولونمازسه‌كز بوغيبوتكزى كنديلرى ايچون بويوك بر فلاكت عد ايدييورلر . اونلر سزك مؤثر ومشفق نطقلركزى استماعه حريصدرلر ؛ نه وقت سزى كورسه‌لر هيچ اولمازسه برقاچ كلمه‌دن عبارت برشى سويله‌مه‌كزى رجا ايدرلر ، سزده اونلرك قلبلرينه قدر تأثير ايده‌جك سوزلرى بيلرسكز . عالم شبابك افكارينى ، آمالنى طانيق خصوصنده‌كى شدت آرزوكزى ، دائما متبدل ومتحول اولان سامعينى مطرد طلبه‌لره تبديل ايتمك حقنده‌كى فكرينى شدتله آلقشلاديكز . افكار منوره اصحابنك برقسمى درسلرك عمومه آچيق بولندير لماسى طرفدارى ايدى ؛ سز ، بالعكس تدريسانك صورت رسميه‌ده مقيد طلبه‌يه انحصارينى آرزو ايدن فرقه‌يه انتساب ايتديكز . برنجى فرانسوا « قوللاژ دوفرانس » ى تأسيس ايله برابر اكتساب معلومات ايچون اورايه هركسك حق دخولى اولديغنى ده اعلان ايتمش ايدى . دخول ايچون الزم اولان شرائطك لغوينه ، ديپلوما وسائره مصارفك مفقوديتنه عائد شدتلى بر جريان افكار واردى . نه امتحان ، نه درجات ، هيچ برشى اوليه‌جق ايدى . علوم وفنون بوتون جهانه سوياً توزيع ايديله‌جك ، اونك زلال فيضندن هركس تسكين حرارت ايده‌بيله‌جكدى . بويله بر پروغرامك قيمتى تقدير ايده‌جككزى آكلايه‌جق درجه‌ده سزى طانيرم . سز اويله طارفكرلى كيمسه‌لردن دكلسكز ؛ فقط بونى عموم دارالفنونلره تشميل ايتمك .. چاليشقان ، غيور ، منتظم طلبه‌يه دائما دكيشن سامعينى ترجيح أيله‌مك فكرنده دكلسكز ، كه بو بابده‌ده حقكز مسلمدر .

« فرانسه‌ده سزك قدر كنجلكى سوه‌ن وتشويق وتشجيع ايدن بوقدر ديناسه جائزدر . دها ايلك كوندن اونك حاميسى اولديكز ؛ نصايح وترغيباتكزى اوكا برصورت سربستانه‌ده بذل ايتديكز ؛ وطلبه‌لر سزى كورمكه اوقدر آليشديلر ، سزه او قدر محبت باغلاديلركه ترتيب ايتدكلرى ضيافتلرده بولونمازسه‌كز بوغيبوتكزى كنديلرى ايچون بويوك بر فلاكت عد ايدييورلر . اونلر سزك مؤثر ومشفق نطقلركزى استماعه حريصدرلر ؛ نه وقت سزى كورسه‌لر هيچ اولمازسه برقاچ كلمه‌دن عبارت برشى سويله‌مه‌كزى رجا ايدرلر ، سزده اونلرك قلبلرينه قدر تأثير ايده‌جك سوزلرى بيلرسكز . عالم شبابك افكارينى ، آمالنى طانيق خصوصنده‌كى شدت آرزوكزى ، اونلره اوقدر اهميت ويرمكده‌كى فكركزى اكلامق پك سهيلدر .

« سزكه آلمانيايى اوقدر كوزل طانيور-سكز ، آلمانيا ده دارالفنونلر مملكته محبت فكرينك منبعى اولديغنى پك أيى بيلرسكز . بودارالفنونلرده انديشهٔ وطن دائما حكمفرما ايدى . « ايه‌ما » فلاكت عظيمه‌سنى متعاقب پروسيا نقطهٔ هلاك اوزرنده صاللانيوردى ؛ متفقسز ، عسكرسز « مومه‌ل » ه التجاايدن قرال : « ضايع اولان قواى ماديه‌يى قواى فكريه ايله اكمال ايتمك لازم اولديغنى » كال طنطنه ايله اعلان ايده‌رك پاى تخته‌نده بردارالفنون تأسيس ايتدى . سز ، پروسيانك يكيدن كسب قوت ومكنت ايتمه‌سى ايچون بودارالفنونك ايفا ايتديكى وظيفه‌يى بزه پك كوزل حكايه ايتديكز ...

« بوقدر اميدله ، بوقدر احتراصله اشتغال ايتديككزبوكنجلك عالمى نه‌اوله‌جقدر؟ هانكى طريقده يورومك ايچون حاضر-لانيور ؟ افقك هر نقطه‌سندن وزان اولان بوفورطنه‌لى روزكارلرك هانكيسنه يلكنى تسليم ايده‌جكدر ؟.. باقكز ، بم ياشمده‌كى آدملر ايچون بو سؤال بر اضطراب ايله تلقى ايدلمك طبيعيدر ؛ فقط سزك اونلره امنيت نامه‌كز واردر ؛ وسزك بو اعتمادكز بزى تأمين وتطمين ايتمكده‌در . مع‌مافيه او كنجلكدر ، يعنى خفيف مشرب وبى-قرار در . ملاحظه‌سز آلقيشلردن تحسينلردن اولديغى قدر اصولى التفاتسزلقلردن‌ده اوزاق بولونمالرينى اونلره اوكره‌تكز . بزه ديبورسكزكه ؛ اونلرك ضيافتلرنده مع‌المنونيه حاضر بولونورم واونلرك شاماته‌لى ، روحلو اولماسنى سوه‌رم ... حقسز دكلسكز ! بشاشت طبع كمال صحته دلالت ايتديكى كبى نشئه وسرورده انسانه قوت بخشدر ؛ فقط محتمل اولان تجربه‌لرى ، فلاكتلرى‌ده اونلردن كيزله‌مه‌مليدر . دشمنلرمزه قارشى دائما قوتلى ، مقدم ، مقتدر مدافعلر تهيئه ايتمك أيىدر . نصايحكزى مع‌المنونيه ديكله‌ين شبابى حاضر لامق سزه عائددر .

« بز ايسه سزك مساعى واقداماتكزى

آلقيشلايه‌جغز ، واولوركن — اختيار اوه‌رك أكتورى كبى — وطنه بزدن دها قيمتلى ، دها فائدملى اولماسى ، باخصوص دها بختيارانه امرار حيات ايتمه‌سى ايچون تمنيات صميمه‌ده بولونه‌رق اخلافمزه موقعمزى كمال ممنونيتله ترك ايده‌جكز ... »

ايشته غاستون بو واسيه‌نك ، بو پير محترمك لاويسه جواباً ايراد ايتديكى نطقك خلاصهٔ مآلى بوندن عبارت . لاويسك مورحلكده‌كى مساعيسنى ، تربيهٔ فكريه خصوصنده‌كى اقداماتنى بوندن كوزل بر صورتده تصوير ممكن اولهماز . بويوك فره‌دريق حقنده يازديغى اثرلر تحليل ايد . يابركن اصول تاريخ نويسانه‌سى بر قات دها تظاهر ايده‌جكدر .

— مابعدى وار —

ا . سمه .

متنوعه

آلتون وكوموش

شو ايكى لفظك جاذبهٔ شعشعه‌دارينه قاپيلمرق ، اوپارلاق سرنامه‌نك آلتنده صيرالانان سياه‌سطرلرى برحمله‌ده چيكنه‌بوب كچن نظرم اوقوديغم مقالهٔ‌نك خاتمه‌سنى تشكيل ايدن جمله‌يه واصل اولديغى زمان كندى كنديمه ديدم‌كه : ايشته ثروت فنون ايچون برمتنوعه . آلتون وكوموش سرلوحه‌سندن صرف‌نظر ايده‌جك برقاره بولونسه بيله بوايكى قيمتدار معدندن قطع علاقه ايتمش كيمسه بولونه‌ميه‌جغى ايچون متنوعه‌مه دائما قاره بولمقدن امينم . خصوصيله بوكون آلتون معدنلرى الك موافق برزمين مقالدر : ترانسوال محاربه‌سى انظار دقتى جنوبى آفريقايه چكوب كوتورديكى صره‌ده غزته‌لر ايچون هرنه صورتله اولورسه اولسون اوطرفلره تعلق بولونان موضوعلردن دها زنكين سرمايهٔ بحث اوله‌بيلير مى ؟

دوقتور ژ . أريقور بو مقاله‌سنده فرانسه مسكوكات ومداليه‌لر ادارهٔ رسميه‌سنك برراپورينه استناداً ديبوركه :

« ذى‌قيمت معادنك اخراج واستحصالى نقطه‌سندن درت بويوك دورهٔ تاريخيه ذكر ايديله‌بيلير . بونلرك برنجيسى قرون وسطى ايله حتامپذير اولور وتدقيقات عميقهٔ تاريخيه ايله مشغول ذواتدن باشقه كيمسه‌نك ايشنه يارامماز . على‌العموم تخمين وقبول اولونديغنه كوره اون بشنجى عصر ميلاديده تكميل اوروپانك يدنده بولونان آلتون ايله كوموشك قيمتى برميليار رادەسنده ايدى .

« ايكنجى دوره قريستوف قولومبك آمريقاى كشفندن باشلايوب اون طقوزنجى عصرك اورطه‌سنده نهايت بولور . بيك درت يوز طقسان اوچدن بيك سكز يوز آللى سنه‌سنه قدر آلتون حاصلاتنك يكونى ١٦،٣٦٧ بچق ميليون قيمتنده درت ميليون يدى يوز أللى ايكى بيك يتمش كيلودن ، كوموش حاصلاتى ايسه ٣٣،٢٤٩ بچق ميليون قيمتنده يوز قرق طقوز ميليون سكز يوز يتمش آلتى بيك يدى يوز آللى كيلودن عبارتدر .

« اوچنجى دوره بيك سكز يوز آللى سنه‌سندن بيك سكز يوز يتمش بشه قدر بر چاريك عصرلق زمانى شاملدر . فقط بوقيصه‌جق زمان كندندن اولكى اوچ يوز اوتوز سكز سنه‌نك مجموع حاصلاتنه معادل بر يكون وجوده كتيرر ؛ فى‌الحقيقه بو ربع عصر ١٦،٤٤٨ بچق ميليون قيمتنده درت ميليون يدى يوز يتمش بيك آلتى يوز يتمش بش كيلو آلتون و ٦،٨٩٠ ميليون قيمتنده اوتوزبر ميليون اوچ بيك سكز يوز يكرمى بش كيلو كوموش حاصل ايتمشدر .

« دردنجى دوره ده ، يعنى بيك سكز يوز يتمش بشدن بيك سكز يوز طقسان سكزه قدر يكرمى اوچ سنه ظرفنده كوموش اخراجاتى شايان حيرت بر تزايد سريع ايله يوكسله‌رك بردن سكسان ايكى ميليون بش يوز يكرمى طقوز بيك آلتى يوز اون بر كيلويه وارمشدركه بيك درت يوز طقسان اوچدن بيك سكز يوز آللى يه قدر اولان اوچ يوز آللى بدى سنه‌لك كوموش حاصلاتنك نصفى ديمكدر . بوانتاده آلتون اخراجاتى ده كسب نقصان ايتمه‌مش ويكونى درت ميليون طقوز يوز يتمش بش بيك آلتى يوز آلتمش بش كيلويه بالغ اولمشدركه قيمتى ١٦،٤٤٨ بچق ميليوندر .

« كورولیوركه آلتون وكوموش معدن-لجيلكى ربع عصردن دها آز برمدت ايچنده اولكى اوچ بچق عصرك زورله جمع وادخار ايده‌بيلديكى مقداردە حاصلات ويرمشدر .

« آمريقانك كشفندن برى كچمش اولان درت يوز سنه ظرفنده طوپراقدن من حيث المجموع اون درت ميليون اوچ يوزاوچ بيك بش يوز آلتمش كيلو آلتون ، ايكى يوز آلتمش اوچ ميليون اوچ يوز آلتمش بيك يوز سكسان آلتى كيلو كوموش استخراج ايدلمشدر . چيقاريلان آلتونك قيمتى آللى ، كوموشك كى آلتمش ميليار در .

« اون دردنجى قرن ميلاديده برى برى اوزرينه سنه‌ده آنجق ٨٠ ميليونلق آلتون وكوموش آلده ايديله‌بيلديردى ؛ اون سكزنجى عصرده بو مقدار تخميناً ١٩٥ ميليونه قدر چيقدى ؛ وبيك سكز يوز بردن بيك سكز يوز آللى يه قدر يكون حاصلات ٢٢٨ ميليونه ، بيك سكز يوز آللى بردن بيك سكز يوز يتمش آلتيدن بيك سكز يوز سكسان بشه قدر ٩٣٠ ميليونه ، بيك سكز يوز سكسان بشه قدر ١٠٩٠ ميليونه ، بيك سكز يوز سكسان آلتيدن بيك سكز يوز طقسان قدر ١،٣٤٠ ميليونه ، نهايت بيك سكز يوز طقسان بردن بيك سكز يوز طقسان سكزه قدر بهر سنه ايچون ٢،١٤٩ ميليونه بالغ اولدى . بوصوك دوره‌ده تزايد مقدار اوقدر سريعدركه آلتون حاصلاتى بيك سكز يوز طقسان سكزده ١،٥٠٠ ميليونه بردن صعود ايتمشدر .

« بوتون بوعلائم كوستريبوركه يكرمنجى عصر ميلادينك حلولنه قدر ذى قيمت معدنلر حاصلاتى دها بويوك بريكون تشكيل ايتمكده دوام أيليه‌جكدر . برطرفدن كشف

مكاتب طبيهٔ شاهانه‌ده علم تشريح معلمى ميرلوا
دوقتور مظهر پاشا

مكاتب طبيهٔ شاهانه‌ده حكمت طبيعيه معلمى قول‌اغاسى
دوقتور اسماعيل على افندى

مكاتب طبيهٔ شاهانه‌ده امراض جراحيه معلمى ميرلوا
اوپراتور خيرالدين پاشا

بيروت ژه‌زويت مكتب طبيسى امتحانلرنده بولونمق اوزره اعزام بيوريلان هيئت مميزهٔ طبيه .

بيروت ژه‌زويت مكتب طبيسى امتحانلرنده ممتاز صفتيله بولونمق اوزره سوريه‌يه اعزام بيورولمش اولان هيئت طبيه اعضاى محترمه‌سندن معلم خيرالدين پاشانك ديكر بررسنى بوندن برقاچ سنه اول بالمناسبه غزته‌مزده درج ايله ترجمهٔ حالندن برنبذه بحث ايتمش ايدك .

مظهر پاشايه كلنجه : مشار اليه ١٢٨٥ تاريخنده مكتبدن نشئت وحيدر پاشا خسته‌خانه‌سنده اكمال نظريات ايتدكدن صكره علم تشريحده كسب اختصاص أيلمك اوزره پارسه اعزام اولونمش . عودتنده فن مذكور معلم معاونلكيله مكتب هيئت تعليميه‌سنه داخل اولمشدر . مظهر پاشا صرب هرسك وقره‌طاغ محاربه‌لرنده اوپراتورلك ايده‌رك خيلى يارارلقلر گوسترمش و اليوم حائز اولديغى رتبه‌يه قدر كمال لياقت ايله قطع درجات ايتمشدر . يكرى سنه‌دنبرى مكتب طبيهٔ عسكريه ومكتب طبيهٔ ملكيه‌ده تشريح معلملكنى ايفا ايديبيور ؛ مدار افتخارمز اولان اطبادن پك چوغى حلقهٔ تعليمنده فيضياب اولمش ، يتشمشدر . ژامن نام مؤلفك هربرى يديشر يوزصحيفه‌يى متجاوز برقاچ جلددن مركب تشريح كتابنى ترجمه ايتديكى كبى نفيس رسملرله مزين و ١٢٥٠ صحيفه‌دن عبارت ديكر برتشريح كتابيله‌ده كتبخانهٔ استفاده‌مزى تزيين أيلمشدر . مشار اليهك اقتدار فنيسى ، اخلاق فاضله‌سى حقنده نه يازلسه آزدر .

اسماعيل على افندى ايسه نزاهت فكريه‌سى ، طلاقت افاده وتقريرى‌ايله هيئت معلمين اره‌سنده برموقع امتيازى حائزدر . بناءً عليه انتخاب بيوريلان هيئت طبيهٔ مميزه ميانته ادخالى موجب تشكر عظيمدر .

ايدلمكده اولان اوجاقلر ، ديكر طرفدن ديار مدنيه‌نك استهلاكات فوق العاده‌سى ايله بويكونك كوندن كونه وبرسرعت مهيبه ايله آرتمه‌جغنده شبهه يوقدر .

« مع مافيه بيك سكزيوز طقسان طقوز — وغالبا بيك طقوزيوز — سنه‌لرى آفريقا جنوبى محاربه‌سندن و اواحوالى حاصلانمك اهميتسدن طولايى ، بوتزايد سريع آ مسنده مهم بر دورهٔ توقف اولمق اوزره قيد ايديله‌جكدر .

« ترانسوال آلتون معدنلرى ايشلتلمه‌يه باشلايه‌لى آنجق اون سنه قدر اولديغى حالده بومعدنلرك استخراجنده اتخاذ ايديلن اصول فنيه سايه‌سنده مقدار حاصلات ايكى ميليارى كچمشدر . يالكز كچن سنه‌نك ايلك آلتى آينده ٢٣٥ ميليونلق معدن استخراج ايدلمشدى . هيچ شبهه يوقكه محاربه ظهور ايتمه‌مش اولايدى ، تكميل سنه‌نك حاصلاتى ياريم ميلياره ، يعنى دنيانك ديكر طرفلرنده چيقاريلان آلتون مقدارينك ثلثنه بالغ اولهجقدى ...

***

متنوعه‌مزده ترانسوالدن سيبريايه آتلا - مه‌مزه مساعده ايدرسه‌كزه سزه آفريقاى جنوبى آلتون معدنلرينك حاصلات فوق - العاده‌سندن دها موجب استغراب برشى خبر ويره‌جكم : اوتوز كونده دور عالم !

فنى رومانلر مؤلف شهيرى ژول‌ورنك « سكسان گونده دور عالم » حكايه‌سنى اوقوديغمززمان بوخوليايه بردرلو اينانمامش ، احتمال كه برازمتبسمانه باش صاللامش ايدك . او وقتلر خوليا نامنى ويرديكمز بوسياحت مدتى سيبريا شمندوفرى سايه‌سنده اوتوز كونه ايندى .

بو شمندوفر بيك طقوز يوزبر سنه‌سى ايچنده كشاد اولونوب ايشله‌مكه باشلادينى زمان بحرى برى بر سير سريع ايله ارباب سياحت آتيده‌كى خطى تعقيب ايله دنيايى اوتوز كونده دولاشمغه موفق اوله‌جقلردر .

برمه‌دن سن‌پترسبورغ ، شمندوفرله ، بر بچق كون ؛

سن‌پترسبورغدن ولادى‌ووستوق ، شمندوفرله ، اون كون ؛

ولادى‌ووستوقدن سان‌فرانچسقو ، پوسته واپوريله ، اون كون ؛

سان‌فرانچسقودن يويورق ، شمندوفرله ، درت بچق كون ؛

نيورقدن برمه ، ترانساتلانتيق واپوريله ، يدى كون ؛

شمدتلرك مجموعى اوتوز اوچ كون ايديبيور . بو حساب سيبريا شمندوفرينك ساعتده قرق سكز كيلومترو طى مسافه ايتمسى اعتباريله‌در ؛ حالبوكه بوسرعتك تضعيفى كوچ برشى اولمايغندن دينيله‌بيليركه ياقين بر زمانده كره‌مزك اطرافنده اوتوز كوندن آز برمدتده سياحت قابل اوله‌جقدر .

قدرى

باغلر آره‌سنده

درت يوز يكرمى آلتنجى نسخه‌دن برى مابعد

اكثر دفعه خسته‌لغك برصالقم اوزرنده طوپراغه تماس ايدن دانه‌لرده ظهور ايدوب ديكر دانه‌لرك مصون قالديغنى كوريلور . حتى موسيو فوئه‌كس ١٨٩٤ سنه‌سنده شدتلى برخسته‌لغه طوتولمش برباغده بوحادثه‌يه تصادف ايتمشدر . بعض اصحاب تجربه‌نك روايتلرينه نظراً بياض كوف خسته‌لغى چوق دفعه طولولرى متعاقب ظهور ايتمكده‌در .

بياض كوف خسته‌لغنك صورت تداويسى . — بوخسته‌لغك ده آوروپايه آمريقادن كلمش اولمسى احتمالندن اوله‌ده بحث ايتمش ايدك ؛ موسيو وبيالا آمريقاده بولنديغى صيره‌ده وبياندوتس يرليلربنك ساكن اولدقلرى اراضيده بوكا تصادف ايتديكنى وبورايه خارجدن اصلا آصمه چوغى كتيرلديكنى سويلر ؛ بالعكس ، برعصردن برى مختلف الجنس آوروپا آصمه‌لرى يتشديرلمك ايچون متعدد تجارب غرسيه‌نك تطبيق ايدلمكده اولديغى ايالات شرقيه‌ده بوندن اثر كوره‌مه‌مشدر . بناءً عليه خسته‌لغك اساساً آمريقادن سرايت ايتمش اولديغنده شبهه‌يوقدر . بوخسته‌لغك آوروپا باغلرنده نه‌درجه‌لرده خسارى موجب اولهجغى هنوز معلوم دكلسه‌ده صورت تداويسى شيمديدن كسب اهميت ايتمشدر . ميلدبيو ، يعنى پاس خسته‌لغنه قارشى پك كوزل نتيجه‌لر ويرمكده اولان نحاس املاحنك بوخسته‌لقده‌ده آز چوق مفيد اوله‌جغى احتمالدن برى دكلدر ؛ فرانسه‌ده موسيو فوئه‌كس وآمريقاده موسيو وبيالا طرفلرندن اجرا ايديلن مشاهدات وتدقيقات بوخصوصده نزه براميد ويره‌بيليرر .

ث . پاس خسته‌لغى (ميلدبيو) . —

١ — پاس خسته‌لغنه دائر معلومات تاريخيه

پاس خسته‌لغى آمريقا ممالك متحده‌سى باغلرنده پك أسكى زمانلردن برى معلومدر ؛ خسته‌لق بعض طرفلرده اودرجه شدتله حكم سورمشدركه اوزمانلر صورت تداويسى هنوز بيلنه‌مديكى جهتله الك زياده بوكا مصاب اولان آصمه‌لرى سوكوب آتمقدن وباغچيلقدن بتون بتون واز كچمكدن باشقه برچاره كوريله‌مه‌مشدر . بو خسته‌لق آوروپاده ايلك دفعه موسيو پلانشون نامنده بر ذات طرفندن ١٨٧٨ سنه‌سنده كورلمشدر . او تاريخدن برى فرانسه‌نك مختلف نقطه‌لرنده ، ايتاليا ، يونانستان وجزايرده ظهور ايتمشدر . شيمديكى حالده آق دكيز حوضه‌سندكى ممالكك كافه‌سنده پاس خسته‌لغنه تصادف ايدلمكده‌در . بوندن ايكى سنه اول استانبول وجوارنده‌كى باغلرده بوخسته‌لغك ناصل برشدتله ظهور ايتديكى هنوز خاطرلرده اولسه كركدر . عينى زمانده ممالك عثمانيه‌نك ديكر طرفلرنده دخى ظهور ايتمش وديون عموميه اداره‌سى بعض تدابير مخصوصه اتخاذينه لزوم كورمش ايدى .

باغچيلق نقطهٔ نظرندن بو خسته‌لغك نتايجى پك وخيمدر : پاس خسته‌لغنه مصاب اولان اوزوملر پك آزنشوونما بولور وبونلردن ياپيلان شرابلر اسپرطوسز ورنكسز اولور . خسته‌لق صالقملرك صاپلرينه ودانه‌لرك چوپلرينه سرايت ايتديكى صورتده اوزوم دانه‌لرينك قورودينى ، محصولك قسماً ويا كاملاً محو اولديغى كوريلور . آصمه‌نك دال وقوللرى‌ده لايقيله بيوبه‌مز وچوق دفعه سوركونلر قوريوب اودونلاشه‌مز . بناءً عليه خسته‌لغك برايكى سنه ظرفنده آوروپانك پك چوق طرفلرينه كمال سرعتله سرايت وانتشار ايتديكندن طولايى هركسك متحير اولمقده حقى واردر ؛ بوكون على العموم باغچيلر بوخسته‌لغه قارشى مراجعت ايديلن وسائط تداويه ايله صورت جديده‌ده مشغول اولمق لزومنى حس ايتمكده‌درلر .

٢ — پاس خسته‌لغنه طوتيلمه‌ده باغلرك منظره‌سى

پاس خسته‌لغنه اوغرايان آصمه ياپراقلرينك آلت يوزلرنده اشكال غير منتظمه‌ده برچوق بياض لكلر كوريلور ؛ ياپراغك اوست يوزنده بونلره مقابل بولنان لكلر بدايةً صارى‌يه مائل برر نكده ايكن خسته‌لق كسب شدت ايتدكجه قورو ياپراق رنكنى آليرر ؛ بولكلر چوق دفعه برى‌برندن متفرق نقطه‌لرده وياپراغك طمارلريله محدود بولنديغى حالده بعضاً برلشوب ياپراغك سطحنى كاملاً استيلا ايدر .

خسته‌لغك آثارى تمادى ايتدكجه ياپراغك نسجى بوزيلوب لكلرك يرلرنده برطاقم دليكلر حاصل اولور ؛ لكلر ياپراغك سطحنه تماماً انتشار ايتمش ايسه او حالده ياپراقلرك‌ده برر برر دوشديكى كوريلور .

بعض دفعه ياپراغك اوست يوزنده برر كوچوك نقطه حالنده برطاقم بياض لكلر حصوله كلير . بولكلر باشليجه طمارلرك امتداد ايتدكارى استقامتلره تصادف ايدر ، ياپراغك آلت يوزى شدتلى بر « ئه‌ينيوم » ه مصاب اولديغى صورتده اوست يوزنده پاس خسته‌لغنه مخصوص اولان لكلرك هر طرفه يايلديغى نظر دقته چارپار .

آصمه‌لر كاملاً يشيللەنوب ياپراقلاندقدن صوكره بونلرك اوزرنده صارى واسمر رنكنده برچوق نقطه‌لر پيدا اولور ، ايچه طمارلرك تحديد ايتديكى بونقطه‌لرك بعضيلرى ، ياپراقلرك رنكلرينى تماماً ضايع أيلدكارى زمان ، يشيل برر نكده قالمقدرر . بو آرالق هوالر قوراق كيده‌جك اولور ايسه أسمر نقطه‌لرك بعضيلرى آريبلوب يرلرنده برر كوچك دليك وجوده كلير .

پاس خسته‌لغی آصمه‌لرك يشبل اقسامی اوزرنده : چيچكلرده، تازه‌سوركون وفليزلرده ، صالقملرك صاپلرنده ، اوزوملرك چوپلرنده حصوله كلوب بونلرك نسجی تغير ايدر ؛ فقط قبوقلر اوزرنده قبسارمه وقوپمه كبی اثر براقماز . بو خسته‌لغه طوتيلان چيچكلر طوتميوب دوشر .

اوزوم دانه‌لری كمله ايرمه‌دن اول — اوده پك نادر اولق اوزره — پاس خسته‌لغه طوتيلور ؛ خسته‌لق اوزوملرك ادراك ايتمسندن اول ظهور ايده‌جك اولور ايسه دانه‌لرك نشوونمالری دوچار انقطاع اولديغی حالده اوزرلرنده بو خسته‌لغه مخصوص آثاره تصادف اولنماز. پاس خسته‌لغنك علائمی خارجاً كورونميوب دانه‌لر ايله چكردكلری آره‌سنده موجود بوشلقده ظهوره كلير ؛ موسيو پريللیونك قولنجه بو تعريف ايتديكمز آثار آمريقاده « غره‌ی‌روت » و « قومون‌روت » (سنجابی كوف وعادی كوف) تعبير اولنان خسته‌لقلرده كورلن اوصافك عينيدر .

٣ — خسته‌لغك اسبابی

پاس خسته‌لغی « پەرونوسپورا ويتيقولا » و « پلاسموپورا ويتيقولا » و « فيتوپتورائه نفستانس » تعبيراولنان ذوات‌القاح‌الخفيه صنفنه منسوب بر نوع نبات طفيليدن حاصل اولمقده‌در . آمريقا باغجيلری بوكا « ميلديو » نامی ويرمشلردر . پاس خسته‌لغه مخصوص اولان منطارلر فن نباتاته كوره « اواوميثت » فصيله‌سنك « پرونوسپور » فاميلياسنه منسوب عد ايدلمكده‌در .

بو خسته‌لغه مصاب اولان آصمه‌لردن بر ياپراق قوپاريلوب اوزرنده‌كی بياض لكه‌لردن بری خرده‌بين ايله تدقيق ايدلديكی زمان بونك برچوق تخملری حاوی الياف تناسليه‌دن تشكل ايتمش اولديغی كوريلور. بوالياف تناسليه ياپراغك فوهات يعنی مساماتندن خارجه طوغرو چيقار والكزياده ياپراغك آلت يوزلرنده حاصل اولور ؛ بعضلری‌ده ياپراغك اوست يوزنده‌واعصابك استقامتلرنده كورلمكده‌در. بوالياف تناسليه ، منطارلرك اصطلاحات نباتانده « ميسه‌ليوم » تعبير ايديلن نباتات خارجيه‌سيله اشتراك ايتديكی كبی بونلرده ياپراغك انسجه‌سنی تشكيل ايدن حجيراته قدر نفوذ ايده‌رك اجهزهٔ مخصوصه‌لريله ياپراقلرك نسغنی أمرلر . براقاحی متعاقب ياپراغك باشقه نقطه‌لرنده حصوله كلن قبارجقلر دخی يكدن بر چوق تخملرك ، يعنی قيش اسپورلريله يومورطه‌لرينك تكوننه خدمت ايدر .

پاس خسته‌لغنه مخصوص منطارلرك اعضای نباتيه‌سی ياپراقلرك انسجه‌سی ايچنده ياشار وحجيرات نسجيه آره‌سنده طولاشوب مختلف شكللر آلير ؛ حاجزلردن عاری ، متمادی وغيرمنتظم برچوق شيشكينلكلری حاوی برانبوبه‌يه مشابه اولوب بواتساعات بعضاً پك زياده بيور . ياپراغك آره‌سنده همان هربراستقامته امتداد ايدن تشعباتی بعضاً پك قيصه قالوب كسب اتساع ايدر وبر چوقلری اوزوم دانه‌لری ايچنده بر آره‌يه كلديكی زمان عادتا مرجانلرك تشكلاتی آكديرر برمنظره آليز .

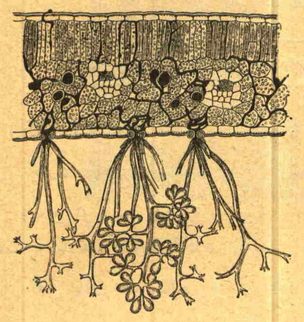

شكل ١٥٣ — پاس خسته‌لغنه طوتيلان بر آصمه ياپراغنك مقطع نظريسی : خسته‌لغی توليد ايدن منطارلرك تباتيله‌الياف واعضای تناسليه‌سی ارائه‌ايدر .

پاس منطارلرينك تنباتاتی منطارلری تشكيل ايدن بتون اعضانك بقا ودوام حياتنه مقتضی مايعاتی كری‌الشكل برطاقم مه‌جكلر (شكل ١٥٣) واسطه‌سيله ياپراقلرك انسجه‌سندن أمكده‌در ؛ فی‌الحقيقه بوتنباتاتی احاطه ايدن زارلر . ياپراقلرك حجيراتی آره‌سنده كی حاجزلردن دها زياده تأثيرات خارجيه‌يه مقاومت ايتمكده‌در . صوك بهارده بونبتات اوزرنده يعضلری كروی وبرطاقمی اشكال غير منتظمه‌ده برچوق شيشكينلكلر پيدا اولوركه بونلرقيش بومورطه‌لرينی حصوله كتيره‌جك اجهزهٔ تناسليه‌يه مقتضی موادمغذيه‌يی حاويدرلر .

الياف تناسليه — يازين آصمه‌لر ياپراقلرنوب يشيللنمكده دوام ايتدكجه « ميسه‌ليوم » ياپراقلرك آلت يوزنده‌كی « استومات » لردن يعنی مساماتدن هان بركيجه ظرفنده بيكلرجه الياف تناسليه چيقارر. هربرمسامه‌دن درتدن سكزه قدر چيقان بوالياف تناسليه ½ دن ½ ميلمترو قالينلغنده اولوب مسامه‌دن خارجه چيقار چيقماز پك از اتساع ايدر ، وبوندن صوكره قطرلری كسب انتظام ايله تشعب ايتديكی نقطه‌نك آلتندن برحاجز ايله آريليره (شكل ١٥٤) بونلرك زارلری كوزله واضحاً كوريلور .

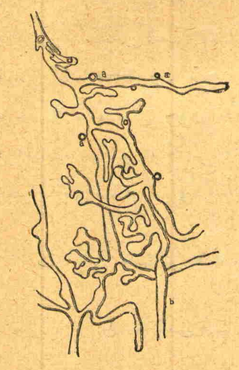

شكل ١٥٤ — پاس خسته‌لغنه طوتيلان بر آصمه ياپراغنك « ميسه‌ليوم » ی . مه‌جكلر الياف تناسليه‌دن برينك قاعده‌سنی كوستررر (ويبالا) .

درتدن آلتی‌به قدر اولان بو تشعبات قارشيلقلی اولوب الياف تناسليه‌نك محورلرينه عموديرر زاويهٔ قائمه وجوده كتيرر و رأسلرينه طوغرو امتدادلری تناقص ايدر . ياز تخملرينی حاوی وعددلری ايكيدن درده قدر بالغ اولان « استه‌ريغمات » لر بوتشعبات‌اقسام انتهائيه‌لرينی تشكيل ايتمكده‌در .

— مابعدی وار —

مسعود كاظم

عشق منوع

محرری : عشاقی‌زاده خالدضيا

— درت يوز اون اوچنجی نسخه‌دن‌بری مابعد —

اوزمان قاری قوجه بو جنتك قارشيسنده يكديكرينه باقه‌رق سكوت ايتمشلردی . ايرتسی كون فردوس خانم نهاد بكی كورمك ايسته‌مش وَ اويانمه كلنجه : — قرارمی دكيشديردم ، ديمش ايدی ؛ ياليناك رطوبتی بلكه صحيحدر ، بن عدنان بكه كيديبورم .

ايشته بويله بر كيجه ايچنده فردوس خانم مريض دماغنده دوغيورمش بر فكر نتيجه‌سيله ايكی كوندن‌بری عدنان بكك ياليسنده ايدی . بوراده كندیسنی اوبوك صفه‌نك بر كوشه‌سنده كهنه ، متروك برقيريق صندالیه قيبلندن ياپ‌يالكز براقيلمش كورنجه درحال حس ايتمش ايدی كه بو طرز جديد حياته اليم جان صقنتيلرندن مركب اوزون ساعتلرله متمادی بر عذاب صاقلايور . قيزيله دامادی يالكز صباحلری ويمكدن صوكره كيجه‌لری اونك ياننده اوفق ، قيصه توقفلرله قناعت ايديبورلردی ، نهال كلوب كچدكجه بر روزكار صاوروقلغيله دورهميوردی ؛ نسرينله شايسته اوزاقدن بر تحف تبسمله باقه‌رق كچبورلردی . فردوس خانم عدنان بك طرفندن بالخاصه بولديرتيلان بر المان قارينك أللده براقيلمش ايدی . يكانه اكلنجه‌سی اوزون صندالیه‌سنك ياننه قونيلان بر ماصه‌نك اوزرندن ايكيده برده آلنان بركوچك آينه ، اوفق بر پودره قوطوسی ، بر سورمه‌لك ايدی . بونلر بر وقتلر مينی‌مينی برر كناه قيبلندن چانطه‌سنك ايچنده صاقلانيركن شيمدی اوزرلرينه بر منديل آتيلمغه بيله لزوم كورولميوردی . حتی عدنان بكك وجودی بيله بونلرك اره صره آلنه‌رق مثلا كوزينك بر كنارنده بوزولمش بر سورمه‌نك تعمير ايدلمسنه مانع اوليوردی .

بهلول بوكون يوقاريده فردوس خانمی ، آلمان قاريسنه ديزلرينی اوغديررکن ، كوچك آينه‌سنده شقاقلرينك صاچلرينی دوزلتيور بولدی .

فردوس خانم بهلولی برصيحهٔ مسرتله قبول ايتدی : — آخ ! سزميسكز ؟ نهايت كله‌بيلديكزمی ؟ نره‌ده ايديكز ، باقه‌يم ؟ يوق ، يوق ، اورايه دكل ، شو اسكمله‌يی آليكز ... ئمما ، بزی يالكز براقيكز ... — آينه‌سنی ماصه‌نك اوزرينه براقدی وبهلولك بر سؤالنه جواب ويره‌رك : — نمی ؟ ديدی ؛ پك فنا دكل ، هله ايكی كوندن‌بری بيوك بر فرق حس ايديبيورم . اينانيرميسكز ؟ بوايكی كون ايچنده بر كره كلوب اراماديلر بيله ... — نهاد بكله پيكردن بحث ايديبوردی ، اونلر ايچون الك اوليه‌جق وسيله‌لرله طاشان بر خصومتی واردی . شمه‌سز كنديسنی صاليويرمش اولملرينی عفو ايده‌ميوردی : — ذاتاً بوحريف حقنده محبته بكزر هيچ بر شی دويه‌مادم . خودكام ، منفعتپرست بر آدم ! اوخ ، بيلمزسكزكه ... باقيكز سزه برشی سويليه‌يم ؛ شيمدی پيكره بر چوجق دها يايدی ، ايكی سنه صوكره بردانه دها ، هرايكی سنه‌ده بر ، پيكر اوتوز ياشنده التی چوجق اناسی اوليور. اوندن صوكره بركون نهاد بك اونی أللرنده قوللرنده التی چوجقله گندی حالنه براقه‌جق ، قاچه‌جق . گوله‌يكز ، اونی پيكری سورمی صانيورسكز؟ هپ خودكاملق ، هپ منفعتپرستلك ... بهتر نيچون عدنان بكه ويرلدی ؟ نه‌دن اويله بوزمه اكلاميه‌رق باقيورسكز : ارتق عدنان بكدن بكله‌جك برشی قالمايجه ... اووقت ؟ — بوفرضياتی تعقيب ايتدكجه اونلردن انتقام آليور گيبدی ؛ — گوره‌جكسكز آ ، ديبوردی ؛ بهتر اوتوز ياشنده ، التی چوجقدن صوكره ، بندن دها اختيار اوله‌جق . اوزمان بكا ياليواريله‌جق ، بوكون بر نوع قوغولان والدەنك أللری اوپوله‌جك ...

فردوس خانم بهلوله بر كوچك كله ايچون مساعده ايتميه‌رك سويله‌يور ؛ پيكری التی چوجقله ، اوتوز ياشنده اختيار اولمش ، قوجه‌سندن آيرلمش ، ياليكزلغنك ، متروكيتنك تسليتی والده‌سنك عفوندن بكليه‌رك ، بدبخت ، ذليل ، تصوير ايتدكجه غريب بركوثر انتقامك سرمست لذتی اوله‌رق طاشيوردی . بوقادينك والده‌لكنده اويله بريرتجيلق واردی كه بهلولی قورقوتيوردی . بوبر والده دكل ، قيزلرينك سعادتنه دشمن بر رقيبه ايدی . پيكردن صوكره بهتردن بحث ايتدی . اونك بوازدواجنه هيچ بر زمان طرفدار اولمامش ايدی . بوازدواجك نتيجه‌سندن‌ده اميندی . بهتردن بحث ايدركن بهلولك كوزلرينه باقه‌رق فضله ايضاحات ويرمكدن چكينيور گيبدی . ياليكز نتيجهٔ حكمنی سويله‌دی : — بهتر ده پيكره نظيره ياپه‌جق . اوده بر كون بكا محتاج اوله‌جق . بربرينی متعاقب ايكيسی‌ده بوكون بويله بر كوشه‌يه آتيليورن فردوس خانمك أللرينه قاپانه‌جقلر ، لكن اوزمان ...

جمله‌سنی بتيرمه‌دن اول تكرار أنی اوزاتيور ، سورمه‌لكيله آبينه‌سنی آله‌رق دوكولمش كيرپيكلرينی تعمير ايدركن اوفق بر توقفدن صوكره تكرار ايديبوردی : — لكن اوزمان فردوس خانم عفو ايتميه‌جك .

بوسوز اغزندن برحكم غيظ وكين قوتيله دوشدكدن صوكره بردن أللدن آبينه‌سيله سورمه‌لكنی آنه‌رق فكری بشقه برزمين مقاله صيچرادی : — دمينده بری سزه بتون لزومسز شيلردن بحث ايديبورم . اصل سزه سويلنه‌جك بشقه برشی وار . كشف ايديكز ، باقه‌يم ؟..

بهلول ماصه‌نك اوزرينه اكيلوب باقه‌رق : — پك قولای ! ديدی ؛ قرەم سيمونكز يتمش ، بك‌اوغلنه ايلك چيقيشمده سزك ايچون اوندن برقوطو آلمق ...

فردوس خانم داريله‌رق : — لطيفه‌يی براقيكز، رجا ايده‌رم ؛ ديدی ؛ سزه‌دائر پك جدی برمسئله . سزی ايكی كوندن بری

بونك ايچون بكله‌يورم . بكا اويله چاپقين كوزلرله باقمايكز ، بتون جديتكزى طاقنكز ...

بهلول كوليوردى : — لكن ممكن اولميان شيلر تكليف ايتمه‌يكز ، رجا ايده‌رم . جديت ! سزدن هيچ جدى كورديكزمى؟

— حياتكزده برنجى دفعه اوله‌رق غيرت ايديكز . باقيكز ، سزه درت كله ايله سويليه‌يم . بورايه كلوب‌ده سزى بوله‌مايجه كندى كندمه ديدم‌كه : بوچوجغى بويله كندى حالنه براقمق هيچ أيى دكل . بوحيات بركون اوكا اويله برجنت يابديره‌جق‌كه تعميرى ممكن اولميه‌جق . اوحالده اوكا اويله برشى يابديرمالى‌كه ... اكلايور- ميسكز ؟

— اكلامامق نه قدر ممكنسه اوقدر اكلاميورم . بكا برجنت يابديرمامق‌ايچون بشقه برشى يابديره‌جقسكز ، اويله‌مى؟ لكن دنياده اك كوزل شيلر چيلغينلقلردن مركبدر . بن اوسزك ديديككز چيلغينلقلردن ياپميه‌جق اولورسه‌م حياتمه تا تمام قالمش نظريله‌باقارم. بنى بويله برجنت ياپمقدن منع ايده‌بيلمك ايچون نصل برچاره بولديكز ؟..

فردوس خانم براز دوغرولەرق جواب ويردى : — ازدواج!..

بهلول برقهقهه‌يى ضبط ايده‌مدى : — ياكليش ايشيتدم ، ظن ايده‌رم ؛ نه ديديكز ، رجا ايده‌رم ؟ ازدواجمى ؟ لكن ايشته اصل تعمير قبول ايتميه‌جك برجنت، واحمقجه برجنت! بنجه ازدواج اوچ سببله ياپيلير : يا ايكيده برده نزله‌يه اوغرارسكز ، اخلامور كزله ختميكزى ايچيره‌جك ، ارقه‌كزه قيزغين پاموق صوقه‌جق بريسنه محتاج اولورسكز ؛ يا چورابلركزى دلرسه‌كز أوده اوره‌جك بر قادين بولنديرمق ايسترسكز ؛ ياخود ايكى سنه‌ده بر دفعه دها بابا اولمغه هوس ايدرسكز ، سزك كوچك داماد بك گبى ... بن طبيبمك توصيه‌سيله اوزرمده قرمزى مهر مومى طاشيه‌ليدن برى نزله‌دن قورتولدم . سزه‌ده توصيه ايده‌رم ، اكلاشيلان طبيبلرك نزله‌يه‌قارشى بوندن دها نافذ برعلاجلرى يوق. دلينوب‌ده‌اورولمش چورابلرحقنده غلبه چالنه‌ماز برنفرت طاشيرم. چوجقلره كلنجه : بشقه‌لرينك چوجقلرى ايچون چيلديررم ، فقط كوچك بهلوللره شيمديدن خصومت ايديبورم . شو حالده ؟..

— دردنجى بر سبب دها وارکه اونوتيورسكز . بنجه ارككلر اصل سزك گبى يشامامق ايچون أولنمه‌ليدرلر . نهايت ارككلرك حياتنده برساعت‌چالارکه بوتون اوگليجى گچيجى سودالرى براقه‌رق سعادت حياتى برگنج قيزك أللرنده آرامق زمانى اخطار ايدر .

— ايشته اولدقجه شاعرانه برجمله ! بيليرميسكز ؟ شاعرانه شيلرك بنى مغلوب ايتمكده غريب برقوتى وار در . بالخاصه جمله‌كزده برايكنجى شعر وار: كنج قيز!.. كنج قيزلر بنجه‌هيچ طانيلمامش، هنوز تجربه اولونمغه محتاج مخلوقلردر . فقط بو شعرك تجربه‌سنى ديگرلرندن اوصاندقدن صوكره‌يه براقه‌جغم .

فردوس خانم مغلوب اولمامغه قرار ويرمش گبيدى : — أوت ، فقط كنج قيزلر يالكز بركره تجربه اولنور واونلرك صاف أللرينه تسليم اولنه‌جق امللر لزومندن فضله چورومه‌مش ، بيرانمامش اولمق لازم كلير .

بهلول برتبسمله جواب ويردى : — سز بو جمله‌لركزده دوام ايدرسه‌كز بن شيمديدن اعلان هزيمت ايده‌رم . لكن بكا مالك اوله‌جق قدر بختيارلغه شايان بولديغكز كنج قيز كيم اوليور ؟..

بهلول بوسؤالنى ايراد ايدركن صفه‌نك جاملق قاپوسى آچيلمش ، بشير كيرمش ايدى ؛ غالبا فردوس خانمه برشى سويليه‌جكدى . اونك بكله‌ديكنه اهميت ويرميه‌رك دوام ايتديلر . فردوس خانم ديبوردى كه : — اكلامادىكزمى ؟ حالا اكلاميورميسكز ؟ لكن ، نهال ، ساده‌جه نهال !... بوفكر بنده بورايه كلوب‌ده اونى بوسبوتون دكيشمش ، اوچ آى ايچنده بويوييورمش كورنجه دوغدى .

بهلول مديد بر « اوو !.. » ايله آياغه قالقمش ايدى ، برقهقهه ايچنده صوردى : — سز نه وقتدن‌برى بويله خارقه‌لر دوغورمغه باشلاديكز ؟.. نهال ... لكن سزاوكا برقوجه دكل برخواجه آرايكز. هم ، باقيكز ، شيمدى عقلمه كليور ، نهالك قوجه‌سى اولق ممكن دكل . عظيم برمانع وار : بن نهالك بورجليسى‌يم . ايشته شيمدى ، سز اكلاميورسكز . حساب ايتدم ، تام اوكا درت ليرا ايله بيلمم قاچ غروش بورجلى‌م ، فائضلرى‌ده حساب ايدرسه‌كز ...

فردوس خانم آرتق تماماً داريليوردى : — اما سز بوتون لطيفه ايديبورسكز . نهالى ، بو مجوهر پارچه‌سنى بشقه بريسنه‌مى براقه‌جقسكز ؟

بهلول بشيره باقه‌رق فردوس خانمه جواب ويردى : — لكن ياكيليورسكز ، نهال برمجوهر پارچه‌سى دكل بر آتش پارچه‌سيدر . اونكله غوغا ايتمه‌ديكمز بركون يوقدر . دكلمى بشير ؟..

بشير اوراده بى‌حركت ، كويا بى‌نفس ، دونوق كوزلرله ، دوربيوردى . بهلولك كنديسنه بوخطابه‌سنى ايشيتمه‌مش كيبدى . اوزمان فردوس خانم صوردى :

— نه ايسته‌يورسك ، بشير ؟

كويا بشير بر اويقودن اويانمدى وسويليه‌جكنى تخطر ايتمك ايستيه‌رك اوفق برتوقفدن صوكره جواب ويردى : — بك افندى صوربيور ، اكر اذن ويررسه‌كز بورايه بر كوچك سفره قورد- يره‌جقلر ، بواقشام برابر يمك ايچون ...

فردوس خانم درحال موافقت ايتدى وبشير ايندكدن صوكره حالا كنديسنه كولومسه‌يه‌رك باقان بهلوله : — سز ايسته‌ديككز قدر كولكز . نهالى سز آله‌جقسكز ، مادام‌كه بن قرار ويردم ...

(مابعدى وار)

احمد احسان

Directeur proprietai
AHMED IHSAN

a nnée N° 463

anvier 1900

BUREAUX:
78, Grand'rue de la
Sublime Porte
CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS.
150 piastres ou 32 francs
par an pour tous les pays
de l'union postale

ترجمان حقائق

توجيهات وحوادث قسمى

SERVETIFUNOUN : SUPPLÉMENT POLITIQUE

صاحب امتياز ومديرى
احمد احسان

هر نكه‌يزه مواقى اثار قبول اولنور
محررات اعاده اولونماز — هر درلو
اوراق سر محرر نامنه كوندرلمليدر

شرائط اشترا :
درسعادتده سنه‌لكى ١٣٠ الق
ايللى ٧٥ ولايتده سنه‌لكى
١٥٠ و الق آيللى ٨٠ غروشدر
نسخه‌سى ١٠ پاره‌در

نومرو : ٤٦٣ — پنجشنبه — ١٣ كانون ثانى ١٣١٥ — طقوزنجى سنه ، اون سكزنجى جلد

سنه‌لك اقوام رسم عالينشى

ولى نعمت بيمنت عالم عاليان ووسيلهٔ تأييد آسايش جهان ، ظل ظليل خداى مستعان وخليفهٔ بعديل پيغمبر عاليشان افندمز حضرتلرى جمعه كونكى روز فيروزميامن بروزده اداى فريضهٔ صلات و اكتساب فيوضات پورمق نيت جليله‌سيله سلاملق رسم عال‌العال ميامن اشتمالنك جملهٔ مؤسسات حضرت ظل‌اللهيلرندن اولان (حميديه) جامع نورانيت لامعنده اجراسنى امر وفرمان بيورمشلردر .

ذات قدسيت سمات جناب خلافتپناهيلرى بركردونهٔ شرف وشانه سايه انداز مكارم واجلال اولدقلرى حالده جامع نورانيت لامع مذكوره بالمواصله اداى صلات تجلى آيات پوردقدن صكره كمال شان ونباهت ووفور عزو دولتله سراى معلاى حضرت جهاندار اعظميلرينه معاودت بيورمشلردر .

توجيهات

پنجشنبه ٦ — كانون ثانى ١٣١٥

استشاره اوطه‌سى معاونلرندن عزتلو يوسف عزت بكه اهليت وليياقتنه مبنى رتبهٔ ثانيه صنف متمايزى التنجى اردوى همايونه منسوب عساكر شاهانه‌نك حنطه متعهدى بغداد تجار معتبره‌سندن خفيدى زاده عزتلو يس‌افندى‌يه خدمات حسنه‌سنه بناءً ترفيعاً رتبهٔ ثانيه صنف متمايزى

محاسبات عموميه داره‌سى تحريرات قلميى قسم ثالث مميزى عزتلو صادق افندى‌يه ترفيعاً ثانيه صنف ثانيه‌سى وقلم مذكور دردنجى صنف كتبه‌سندن فتوتلو محمد توفيق بكه رابعه رتبه‌لرى توجيه بيورلمشدر .

نشان — محاسبات عموميه دائره‌سى تحريرات قلميى مديرى سعادتلو صادق افندى‌يه تبديلاً ايكنجى رتبه‌دن عثمانى وقلم مذكور دردنجى صنف كتبه‌سندن توفيق بكله ادهم افندى‌يه بشنجى رتبه‌دن مجيدى

پارس جمعيت طبيه‌سى رئيسى لوبه‌باريونه اوچنجى ودوقتور طابطايه دردنجى رتبه‌لردن مجيدى نشان ذيشانلرى احسان بيورلمشدر .

تجارت ونافعه نظارت جليله‌سى حقوق مشاورلرندن سعادتلو روسولاتوبك حضرتلرينك زوجه‌سنه ايكنجى رتبه‌دن شفقت‌نشان همايونى احسان بيورلمشدر .

مداليه — درسعادت ژاندارمه الاينك ايكنجى طابورينك قوماندانى سعادتلو حسين‌حسنى پاشايه افتخار مداليه‌سى عنايت واحسان بيورلمشدر .

جمعه — ٧ كانون ثانى ١٣١٥

خدمات حسنهٔ صداقتكارانه‌سنه مبنى بندكان حضرت شهريارىدن سعادتلو عاصم بك افندى حضرتلرينه ترفيعاً رتبهٔ اولى صنف اولى

لوندره سفارت سنيه‌سى باش كاتب سابقى سعادتلو احسان بكه ترفيعاً رتبهٔ اولى صنف ثانيسى

خدمات حسنه‌سنه مبنى تجار معتبره‌دن سعادتلو بن‌جبارزاده ... يه ترفيعاً رتبهٔ اولى صيف ثانيسى

... ان مدعىٔ عمومى معاونى ترفيعاً ثانيه صنف ... دائره‌سى معاونلرندن عزتلو ... ثانيسى رتبه‌لرى توجيه بيورلمشدر .

مادريد سفارت سنيه‌سى باش كاتب معاونلكنه پارس سفارت سنيه‌سى اوچنجى كاتبى محمود بك تعيين بيورلمش ومومى اليهك مأموريت سابقه‌سنده حين تعيينده على الاصول تحليفى اجرا ايدلمشدر .

عسكريه — ياوران حضرت شهريارىدن يوزباشى فتوتلو عمر ناظم بكك بردرجه ترفيعى

اوچنجى الايك اوچنجى طابورى بيكباشيسى عزتلو محمود ندىم افندى‌يه قائمقاملق رتبه‌سى توجيهيله مدعىٔ عمومى عسكرى فريق سعادتلو رشيد پاشا حضرتلرينه معاون تعيينى

قسطمونى رشديهٔ عسكريه‌سى مديرى قول اغاسى رفعتلو احمد شكرى افندى‌يه بيكباشيلق رتبه‌سى توجيهيله صنعا رشديهٔ ليليهٔ عسكريه‌سى مديريتنه نقل مأموريتى

اعداديهٔ شاهانه صنف مخصوص جغرافيا معلمى قول اغاسى رفعتلو على ثروت افندى‌يه بيكباشيلق رتبه‌سى توجيهيله طرابلس غرب رشديهٔ عسكريه‌سى مديريتنه نقل مأموريتى

نشان — قدم وورويتلرى جهتيله مطبوعات داخليه مديرى عطوفتلو بهجت بك افندى حضرتلرينه برانقياض وجودينى دائما آتشلر ايچنده قاورديغندن متاديا صو ايستيور ايدى . كيجه‌لرى هيچ اويويه‌مز وبراز اويقويه طالارطالمز دهشتله يتاغندن صيچرايوب چيرپيمز طورر ايدى . هكيملر شكر علتى ظنيله قابليجه‌يه كوندرديلر وجاريه‌كز اولادلرمله بربر زوجك دردينه بر چاره بولمق ايچون المزدن كلى دريغ ايتمدك فقط چه‌فائده‌كه خسته‌لق كسب سكون ايده‌جك يرده بالعكس تشدد ايدييور ايدى . بر كون سنه‌لرجه قره‌جكر خسته‌لغندن مضطرب اولان براختيار قومشومزك (روب‌ليشو) استعماليله شفايابب اولديغنى ايشتديكمده درحال مذكور (روب‌ليشو)دن بر شيشه صاتون آلوب بر دفعه‌ده مذكور علامى تجربه ايتمسنى زوجمدن رجا ايتدم . فقط بدبخت آدم علاجدن يقمش اولديغندن آرتق آغزينه علاج قويميه‌جغنى صورت قطعيه‌ده جواب ويرمسى اوزرينه پك چوق رجا ايدرك نهايت مذكور (روب‌ليشو) دن براز ايچيرمكه موفق اولدم . عقيبنده اضطراب براز تسكين اولديغندن زوجم ايكنجى دفعه كندىلكندن ايستدى وبو صورتله بر ايكى هفته استعمالندن صكره خسته تدريجاً ايولشمكه يوز طوتدى . اشتهاسى آچلدى . افرازات انتظامى بولدى وآلتى آى صكره خسته‌لغدن هيچ براثر قالمدى

پارسده مادام آلده‌ده‌مورل

(روب‌ليشو) بالق ياغى يرينه چوجقلره ويرلدكده آنك ايكى مثلى فائده‌يى موجب اولور .

درسعادت وطشره‌لرده بالجمله اجزاخانه‌لرده واجزا دپولرنده صاتيلور . ١٠ (١)

نوشنال عافيت
محررى دوقتور سليم عمر پاشا
مكمل برتقويم صحى ايچه حروفله ٤٢٠ صحيفه ١٢٠ قسم
كركتوزيه‌سى ثروتفنون اداره‌سى فيناتى ١٠ غروش

اسكى ويكى
بن صمغ قاضى
وبالجمله
آختيار
سيانيتال قلنن
كونده ٨ — ١٢
قاپسول استعمال ايله
برفاج كونده شفا وى اولنور .

اوبر زيله
شروبى
يكانه جلاء شفا وى در
اوكسوك
وديقوسولفات دمجموع
نزله
برونشيت
پارسده فلن وفوشه‌ده وممالك شاهانه‌ده

موسون
هاردى
سيكبك غريبلرى
يارم باسح اغريسى
سيانيك روحانيه‌لرى
درد بالجمله اجزاخانه‌لرده صاتيلور .

فائدهٔ نفيس برهديه

قارئلريمزدن هركيم استانبولده اسكى ضبطيه جاده‌سنده شالجى اوغلو مغازه‌سى ايله استانبولده كوپرى ياشنده وبك اوغلو جادهٔ كبيرنده كائن كوچكيان اجزا خانه‌لرينه و چاقاقجيلر يقوشى فرونى اتصالنده‌كى پولجى دكانينه اوروپادن درسعاته نقليه بدلى اولان ياكز يتمش پاره اوقلق كوندررسه كندولرينه درونده برقوطى توز ، برقوطى خمور ، برشيشه صو وبرفرچه بولنان ظريف ونفيس بر صندقچه‌ايچنده (دانتول) نمونه‌سى هديه ويريله‌جكدر . دانتول نام صو . توزوخمور وپاستور اصولى اوزره استحضار اولنمش نفيس قوقولى ومضاد تعفن بر تركيباتدركه اغزده ودريش اتلرى آره‌سنده بولنان مضر ميكروبلرى تلف ايدوب اغز ودىشلره مخصوص هرنوع خسته‌لقلرى يعنى اغز قوقه‌سنى ، ديشلرك جراحتى بوغاز عفونتى سرعتله ثداوى ايندىكى كبى ديشلرك كيرلرينى ددنى برقاج كون ظرفنده تميزليوب اتلرى بياضلنديرير وآغزه لطيف برسرينلك بخش ايدر . الك شديد ديش آغريلرينى درحال محو ايتمك ايچون مذكور دانتول صوينى براز پاموغه داملتوب اغريان يره قويمق كافيدر . محل فروختى استانبولده اسكى ضبطيه جاده‌سنده شالجى اوغلى مغازه‌سى وبانجه قپوسنده بيك‌بر چشيد مغازه‌سى استانبولده كوپرى باشنده وبك اوغلى جادهٔ كبيرنده كوچكيان اجزاخانه‌لرى چاقاقجيلر يقوشنده‌فرون اتصالنده‌كى پولجى دكانى طشره‌دن سپارش ايدنلرك بالاده محرر صاتيلان محللرده ٣ غروشلق پول كوندرملرى لازمدر . ٥

فداكار برزوجه

زوجم بر صفوق الق نتيجه‌سنده اغير صورتده خسته‌لنمش واوزون مدت يتاغه دوشمش ايدى . بيچاره‌نك معده‌سى هيچ برشى قبول ايتمور ودواملى اوروپادن مورود معدن صولرينك جمله‌سنه فائق اولان بو معدن صوىى معده قره‌جكر وسكر ونقريس وقولم وفرط سمانه خسته لقلرينه بك فائده‌لىدر . علل مستولیه زمانده بوندن اعلا صواولەمز . مركز عموميسى باغچه قپوسنده جلال بك خانده در . شيشه‌سى ٣ والمى شيشه لك صندوغى يوز قرق غروشدر . بوش شيشه‌لر يكرمى پاره‌يه كرى النور .

Exempte de micro-organismes, excellente eau de table très efficace dans les malaides de l'estomac, du foie, des reins, le diabète et l'obésité. En ven et à Djélal Bey Han.

140 Piastres la caisse, 3 Piastres la bouteille; on reprend les bouteilles vides a 20 paras.

الحمتسز خسته لقلر

الك عادى برسبدن يعنى خفيفجه صفوق الق وياخود صفوق مشروبات ايچمك وترلى اولەرق روزكاره قارشى دورمق وسائر بوكبى سببلردن طولايى انسان چوق دفعه نزله واوكسورك دوچار اولور واكر وجوده ازچوق استعداد وار ايسه ياواش ياواش اوكسرمكه دخى باشلار . ايشته وجودى الك بيوك تهلكه‌دن محافظه ايتمك زمانى شيمدى‌در زيرا تداويسنه اهمال ايديلوب مدت‌مديده وجوددە قالان نزله واوكسورك چوق دفعه مدهش نتيجه‌لرى وحتى ورى دخى انتاج ايدر . (قونيه قاپسوللرى) مذكور نفس بوبولرينه عائد خسته‌لقلرك كافه‌سنى يعنى اوكسورك ونزله وبرونشيت زكام ، كوكس ، نزله‌لرى ، ضيق نفس آتى جكر عفونتلرى وسائرەيى تداوى ايتمك ايچون الك مؤثر ومجرب دوادر (قونيه قاپسوللرى) درسعادت وطشره‌ده‌كى بالجمله اجزاخانه‌لرده رده‌پولرده صاتيلور ٥٠٢

خلفاسندن رفعتلو منير بك جانيك سنجاغى محاسبهٔ لوامركز كاتبى نعيم افندى‌يه ثالثه رتبه‌لرى

وظائف مأموريتلرينى حسن ايفاده مشاهد اون اقدام وغيرتلرينه مبنى ديوان همايون قيود اوطه‌سى خلفاسندن عزتلو محمود عفت افندى ايله مكتوبئ داخليه خلفاسندن حسن حلمى بكه ترفيعاً ثانيه صنف ثانيسى وباب عالى اوراق اوطه‌سى خلفاسندن رفعتلو فوأد بك ايله فائق وحقى افنديلره ثالثه رتبه‌لرى توجيه بيورلمشدر.

نشان — وظائف مأموريتلرينى حسن ايفاده مشاهد اولان اقدام وغيرتلرينه مبنى تشريفات مأمورلرندن سعادتلو حسن بكه تبديلاً ايكنجى ومأمورين موميالهيمدن عزتلو عثمان افندى‌يه اوچنجى رتبه‌لردن مجيدى

فيزان سنجاغى متصرفى سعادتلو محمود پاشايه اوچنجى رتبه‌دن عثمانى

بوكره عهده‌سنه مدينه منوره مولويتى توجيه بيورىلان فضيلتلو محمد سالم وحرمين پايه‌سى توجيه بيورىلان خطاط زاده فضيلتلو محمد راشد افنديلره اوچنجى وخدمات ممدوحه‌سنه مبنى اورته كوى قضاسى محكمهٔ شرعيه كاتبى عبدالقادر افندى‌يه بشنجى رتبه‌لردن مجيدى

المانيا دولت فخيمه‌سى تبعه‌سندن موسيوغاشه‌دن مولالره دردنجى رتبه‌دن مجيدى

ديار بكر بلديه مفتشى احمد افندى‌يه حسن خدمتنه مبنى بشنجى رتبه‌دن مجيدى نشان ذيشانلرى عنايت واحسان بيورلمشدر.

بازارايرتسى — ١٠ كانون‌ثانى ١٣١٥

مقام والاى سرعسكرى دائره‌سى رئيسى معاون ثانيسى سعادتلو نعيم بك افندى حضرتلرينه ترفيعاً رتبهٔ اولى صنف اولى

ادارهٔ مخصوصه محاسبه‌جيسى سعادتلو اسحق توفيق افندى‌يه ترفيعاً اولى صنف ثانيسى وكليپولى رسومات مديرى عزتلو غالب بك ايله شورای بحريه ميمزلرندن حليم افندى‌يه ترفيعاً ثانيه صنف متمايزى وشورای بحريه ميمزلرندن عزتلو حاجى نظيف افندى ايله حسين بكه ترفيعاً ثانيه صنف ثانيه رتبه‌لرى

خدمات حسنه‌سنه مبنى يانيه ولايت عليه‌سى پوليس سرقومبسرى عزتلو وحيى افندى‌يه ترفيعاً رتبهٔ ثانيه صنف متمايزى

سلانيكده دعوى وكيللرندن عزتلو اسحق توفيق افندى‌يه ترفيعاً رتبهٔ ثانيه صنف متمايزى

شايستهٔ عاطفت سنيه اولمسنه مبنى كيالى زاده‌لردن وادلب خاندانندن عزتلو محمود افندى‌يه حائز اولديغى بلاد خمسه پايه‌سنك تحويليله ميرالاميرالق وقدسى فتوتلو خليل اسعد افندى‌يه رتبهٔ رابعه توجيه بيورلمشدر.

سلانيك ولايتى داخلنده عورتحصارى قضاسى قائممقاملغى دوزجه قضاسى قائممقامى عزتلو سليمان حفظى افندى‌يه

قسطمونى ولايتى داخلنده دوزجه قضاسى قائممقاملغى ميخاليچ قضاسى قائممقامى حسين حسنى افندى‌يه

خداوندكار ولايتى داخلنده ميخاليچ قضاسى قائممقاملغى عورتحصارى قضاسى قائممقامى حسين حسنى افندى‌يه تفويض بيورلمش ومومى‌اليهمك اجراى تحليفلرى محللرينه انبا قلنمشدر.

علميه — شايان عاطفت عليا قدماى داعيانندن وحرمين پايه‌لولرندن ازمير نقيب‌الاشراف قائممقامى فضيلتلو سيد مصطفى وسابق كوتاهيه نائبى فضيلتلو شريف محمد كامل وطربزون مركز نائبى فضيلتلو شريف‌محمود حمدى افنديلر حضراتنه استانبول پايهٔ رفيعى بلاد خمسه موااليسندن فضيلتلو محمد امين وقرتال نائبى فضيلتلو عصمت ومجلس تدقيقات شرعيه باش كاتب معاونى فضيلتلو محمد لامع افنديلره ترفيعاً حرمين پايهٔ سى مخرج موااليسندن كيكبوزه نائبى فضيلتلو محمد بهاءالدين واستانبول قاضيسى معاونى فضيلتلو عارف افنديلره ترفيعاً بلاد خمسه پايه‌سى

كبار مدرسيندن احمد خالد افندى زاده نشأت افندى زاده فضيلتلو محمد سعيد وآطه‌لى خواجه‌محمد افندى زاده توفيق افندى زاده فضيلتلو احمدفوزى وآماسيه نائبى فضيلتلو محمد ثروت افنديلره ترفيعاً مخرج پايه‌سى توجيه بيورلمشدر.

نشاز — وظائف مأموريتلرينى حسن ايفاده مشاهد اولان اقدام وغيرتلرينه مبنى جبل لبنان ديوان استيناف جزا دائره‌سى رئيسى عزتلو سعيد واستيناف مدعىٔ عمومى وكيلى نعمان بكلرله ترجمان ثانى ميرمالك شهابه ترفيعاً ثانيه صنف متمايزى ومترجملردن عزتلو ميرسامى ارسلان ايله اوراق مديرى اسكندر شميل افندى‌يه ثانيه صنف ثانيسى وديوان استيناف حقوق دائره‌سى باش كاتبى رفعتلو نجيب وديوان مذكور جزا دائره‌سى باش كاتبى جورجى افنديلره ثالثه رتبه‌لرى

شورای دولت بدايت مدعىٔ عموميلكى قلمى خلفاسندن عزتلو لطفى وخارجيه نظارت جليله‌سى استشاره اوطه‌سى معاونلرندن محمد خيراه بكره ترفيعاً ثانيه صنف ثانيسى وقره مانلى يوسف پاشا حفيدى طرابلس غرب اشرافندن رفعتلو خليل بكه ثالثه رتبه‌لرى

خدمات ممدوحه‌لرينه مبنى ردوس اشرافندن مدرس زاده رفعتلو احمد شوكت وخوپه قضاسى اشرافندن احمد اغا زاده حسن افنديلر ايله طربزون اشرافندن فالجى زاده حسن بكه رتبهٔ ثالثه

خدمات ممدوحه‌لرينه مبنى قوصوه ولايتى اوراق مديرى عزتلو على واسكچه اشرافندن حاجى امين اغا زاده محمد نيازى بكاره رتبهٔ ثانيه صنف ثانيسى وصيدا داخلنده شفيق ناحيه‌سنده مقيم عشيرهٔ حبيه رئيسى عزتلو درويش بك الحسينه اصطبل عامره مديراكى پايه‌سى ومخدومى رفعتلو حسين بكله سيواس تلغراف مفتشى معاونى توفيق افندى‌يه ثالث وتلغراف مأمورلرندن فتوتلو رفيق افندى‌يه رابعه رتبه‌لرى

وظائف مأموريتلرينى حسن ايفا ايلمكده اولدقلرندن ناشى كسندره قضاسى مال‌مديرى رفعتلو على وقوصوه ولايتى مكتوبى قلمى كتبه‌سندن محمد توفيق بكاره ثالثه رتبه‌سى

خدمات ممدوحه‌لرينه مبنى سيواس ولاينى تلغراف وپوسته باش مديرى عزتلو حاجى توفيق بكه رتبهٔ ثانيه صنف ثانيسى وبكپازارى مجلس اداره‌سى حاجى قره‌على زاده رفعتلو حاجى امين وقونيه ولايتى محاسبه قلمى مركز قضا كاتبى امين افنديلره ثالثه رتبه‌سى توجيه بيورلمشدر.

نشان — خديو اسبق مرحوم اسماعيل پاشانك دامادى سعادتلو محمود پاشا حضرتلرينه برنجى رتبه‌دن عثمانى

حرم شريف حضرت نبوى باش كاتبى سعادتلو نظام‌الدين بكه تبديلاً اوچنجى رتبه‌دن مجيدى

خدمات ممدوحه‌سنه مبنى طربزون ولايتى رسومات ناظرى ضيابكه اوچنجى رتبه‌دن مجيدى

بيروت مارونى طائفه‌سى متحيزانندن سعادتلو حبيب سعيد بكله بيروت مجلس اداره‌سى اعضاسندن بهيم زاده سعادتلو حسن افندى‌يه اوچنجى رتبه‌دن عثمانى

حسن خدمتنه مبنى قونيه ولايتى مكتوبى قلمى ميرزى محمد على افندى‌يه اوچنجى رتبه‌دن مجيدى

خيرخواهان سلطنت سنيه‌دن واوسترىا دولتى تبعه‌سندن تلفون فابريقه‌لرى شركت عموميه‌سى ديركتورى موسيو ماقس هانه اوچنجى وفرانسه دولتى تبعه‌سندن مارسليا تجار معتبرانندن موسيو هانرى دورانه دردنجى رتبه‌لردن مجيدى

تجارت عثمانيه‌نك ترقيسى امرنده كى مساعىٔ واقعه‌سندن طولايى تبعهٔ دولت عليه‌دن هامبورغده مقيم ازميرلى رفائيل فورى افندى‌يه دردنجى رتبه‌دن عثمانى نشان ذيشانلرى احسان بيورلمشدر.

خدمات ممدوحه‌لرينه مبنى بروسه ديون عموميه ناظر وكيلى احمد مدحت افندى ايله نظارت سرمفتشى موسيو ادواسه اوچنجى رتبه‌دن مجيدى

وظائف مأموريتلرينى حسن ايفاده مشاهد اولان اقدام وغيرتلرينه مبنى جبل لبنان تحريرات اجنبيه قلمى مديرى فرانسوا ديباب افندى‌يه اوچنجى رتبه‌دن مجيدى وكسروان قضاسى طبيبى نجيب بكه دردنجى رتبه‌دن عثمانى

المانيالى بارون فراكرفون شوارتسنفلده اوچنجى وشركت خيريه‌نك يكى كوى اسكله‌سى سرمأمورى محمود افندى‌يه دردنجى رتبه‌لردن مجيدى وصدارت قواصلرندن اكاه افندى‌يه رتبهٔ مذكوره‌دن عثمانى

خدمات ممدوحه‌لرينه مبنى اسكچه قضاسنه تابع حلبلى ناحيه‌سى فخرى مدير وكيلى احمد وجسرمصطفى پاشا قضاسنده لفكه ناحيه معتبران اهاليسندن شاكر اغاله بشنجى رتبه‌دن مجيدى

ايدين ولايتى مجلس اداره‌سى اعضاى سابقه‌سندن ومعتبران تجاردن اسپارته‌لى زاده استپان افندينك مادامه سنه ايكنجى رتبه‌دن شفقت نشان ذيشانلرى همايونى احسان بيورلمشدر.

چهارشنبه — ١٢ كانون ثانى ١٣١٥

مدللى سنجاغى متصرفلغى ساقز متصرفى سعادتلو رشيد پاشا حضرتلرينه وساقز سنجاغى متصرفلغى مدللى متصرفى سعادتلو حفظى پاشا حضرتلرينه تفويض بيورلمشدر.

وظائف مأموريتلرينى حسن ايفا ايلمكده اولدقلرينه مبنى باب عالى ترجمه قلمى عربى مترجملرندن سعادتلو عبدالرحمن افندى‌يه ترفيعاً اولى صنف ثانيسى وخلفاسندن رفعتلو حسين نظمى وعثمان بكاره ثالثه وفتوتلو صبرى بكله رفائل افندى‌يه رابعه

وظائف مأموريتلرينى حسن ايفاده مشاهداولان سى وغيرتلرينه مبنى يونده بدايت محكمه‌سى رئيسى رفعتلو حقى وانطاليه سنجاغى بدايت محكمه‌سى جزا رئيسى شوكت افنديلره ثالثه ومحكمهٔ مذكوره مدعىٔ عمومى معاونى فتوتلو اسماعيل حقى وساقز سنجاغى بدايت محكمه‌سى اجرا مأمورى مصطفى افنديلره رابعه

جهت عسكريه‌يه متعلق خصوصاتده حسن خدمت وغيرتلرى مشاهد اولان زوربانق شعبه‌سى مأمورى معاونى فتوتلو صالح افندى‌يه رابعه رتبه‌لرى توجيه بيورلمشدر.

علميه — بغداد علماسندن سويدى‌زاده فضيلتلو يوسف افندى‌يه بلاد خمسه پايه‌سى

محاسبهٔ علميه كتبه‌سندن بودرومى فضيلتلو حسين افندى‌يه مخرج پايه‌سى

حضور همايون جناب ملوكانه درس شريفى مخاطبلرندن موره‌لى مرتضى افندى مخدومى مكرمتلو محمد عارف افندى‌يه استانبول مدرسلكى توجيه بيورلمشدر.

نشان — مدينهٔ منوره محافظلغنه تعيين بيورلمش اولان فخرى ياوران حضرت شهريارىدن فريق سعادتلو عثمان پاشا حضرتلرينه مرصع مجيدى

جهت عسكريه‌يه متعلق خصوصاتده حسن خدمت وغيرتلرى مشاهد اولان باندرمه‌ده اجراى طبابت ايدن دوقتور ازريان افندى ايله ازمير ريختم شركتى مدير عموميسى وفرانسه دولتى تبعه‌سندن موسيو الى كيفره‌نك دامادى دولت مشاراليها پياده يوزباشيلرندن موسيو انطوان ويداله دردنجى رتبه‌دن مجيدى وارزاق متعهدلرندن پودغورچه‌لى مصطفى اغا زاده ابراهيم افندى‌يه رتبهٔ مذكوره‌دن عثمانى وارزنجان بلدى طبيبى صالح افندى‌يه بشنجى رتبه‌لردن مجيدى

خدمات ممدوحه‌لرينه مبنى خارجيه دائره‌سنى محافظه‌يه مأمور پوليس طربزونلى حسن حسنى وچركس حسين‌حسنى افنديلره بشنجى رتبه‌دن مجيدى

اوسترىا دولت فخيمه‌سنك درسعادت سفارتى مستشارى بارون دوبر اونه ايكنجى رتبه‌دن عثمانى وباش ترجمانى موسيو بوغاجره رتبهٔ مذكوره‌دن مجيدى وايكنجى ترجمانى موسيو اوتويه اوچنجى رتبه‌دن عثمانى واوچنجى ترجمانى موسيو قولوسسايه رتبهٔ مذكوره‌دن مجيدى وسفارت اتشه‌سى بارون زوبده‌نك ايله بارون فرانسوا قاليشه دردنجى رتبه‌دن عثمانى

تفنكيان حضرت شهريارىدن ميرالاى عزتلو ابراهيم بكه ايكنجى رتبه‌دن مجيدى نشان ذيشانلرى احسان بيورلمشدر.

اوسترىا دولت فخيمه‌سنك درسعادت مستشارى بارون دوبراونه‌نك زوجه‌سى مادام لابارون دوبراونه ايكنجى رتبه‌دن شفقت نشان همايونى احسان بيورلمشدر.

مدالیه — تفنكيان حضرت شهريارىدن قائممقام عزتلو حسين بكه وانقره‌لى خليل على واستانبوللى رفيق محمد ومعمورة‌العزيزلى توفيق‌حسين وقيرشهرلى اسماعيل عمرچاوشلره كوش امتياز وتفنكى طناش اوسته‌يه صنايع مداليه‌لرى

بشنجى اردوى همايون لوازم دائره‌سى رئيسى ميرلوا سعادتلو محمد خلوصى پاشايه كوش امتياز لوازمات عموميه دائره‌سنك ايكنجى شعبه‌سنه مربوط طحنيه اداره‌سنده مستخدم ملازم ثانى احمدنيربك ايله كلخانه سريريات خسته خانه‌سنك التنجى خيمه‌سى افرادندن رجب بن اسماعيله يونان محاربه مداليه‌سى

طوپخانهٔ عامره قانون ضابطاننده يوزباشى لطفى افندى ايله استحكام الايى دردنجى طابورى طبيبى صول قول اغاسى حسن‌افندى‌يه كوش امتياز احسان بيورلمشدر.

تبليغات رسميه

كچن جمعه كونى اخشامى اوسترىا ومجارستان سفير كبيرى اصالتلو بارون دوقاليچه حضرتلرى يلدزسراى شوكت احتواسنده افطارده بولنمق شرفيله مباهى اولدقدن بعده شايان بيورىلان مساعدهٔ سنيهٔ حضرت پادشاهى اوزرينه صورت غير رسميده حضور شوكتموفور حضرت تاجداريده شرف مثوله نائل اولمشدر.

صالى كونى اخشامى ايران سفير كبيرى علاء الملك دولتلو ميرزا محمودخان حضرتلرى يلدزسراى همايونده افطارده بولنمق شرفيله مباهى اولدقدن بعده شايان بيورىلان مساعدهٔ سنيهٔ حضرت پادشاهى اوزرينه صورت غير رسميه ده حضور شوكتموفور حضرت تاجداريده شرف مثوله نائل اولمشدر.

داخليه

— اسوج نوروج قرالى حضرتلرينك يوم ولادتى اولمق مناسبتيله طرف اشرف حضرت شهريارىدن مشار اليه حضرتلرينه بيان تبريكى حاوى برقطعه تلغرافنامهٔ همايون كشيده بيورلمش وجواباً بيان تشكرى حاوى تلغرافنامه ورود ايلمشدر.

— ديدهٔ ديرينهٔ مقام خلافت عظمادن اولديغى وجهله صرهٔ همايون ميامن مشحون شرفسنوح وصدور بيوريلان ارادهٔ سنيهٔ حضرت پادشاهى منطوق عاليسنجه كچن جمعه كونى ساعت يدى راده‌لرنده اسكدار متصرفيت عليه‌سى دائره‌سنده موضوع بولنديغى محل مخصوصدن امين صره سركتابئ حضرت شهريارى عطوفتلو سليمان حسبى افندى حضرتلريله مأمورين سائره البسهٔ رسميه‌لرنى لابساً حاضر اولدقلرى حالده آلاى والا ايله قالديريله‌رق عساكر شاهانه وبر باندو موسيقه پوليس وژاندارمه افرادى صف بستهٔ سلام اولدقلرى حالده حرم اسكله‌سنه نقل ايدلمش واورادن استمبوطلر ايله حرم اسكله‌سى پيشگاهنده لنكر انداز بولنمقده اولان ادارهٔ مخصوصه‌نك (طائف) واپورينه نقل وتحميل ايدلمشدر. واپور اقشام ساعت اون ايكى راده‌لرنده بيروته متوجهاً تحريك چرخ عزيمت ايتمشدر.

— قسطمونى مكتب صنايعى اعمالاتندن ماصه وقولتوق صندالیه‌سى كبى بر قاچ پارچه اشيانك عرض وتقديم اولنمسيله اشياى مذكورەنك لطفاً نظر معالى اثر حضرت خلافتپناهيدن كچه‌رك فوق العاده موجب محظوظيت سنيه اولديغى بوكره سرقرناى حضرت شهريارى عطوفتلو حاجى على بك افندى حضرتلرندن قسطمونى واليسى سعادتلو پاشا حضرتلرينه باتحريرات عليه تبشير اولنمش وبو التفات جهاندرجات حضرت شهريارىدن كرك مكتب مذكور وقوميسيونى هيئتى ايله هيئت اداره وتعليميه‌سى وكرك بالعموم شاكردان قوللرى جداً مستغرق لجهٔ منت ومباهات اولەرق ادعيهٔ خيريهٔ خلافتپناهى بتكرار كمال مخالصتله عرض قبولكاه جناب پروردكار ايدلمشدر.

— خداوندكار ولايتى داخلنده قره‌سى سنجاغى مضافاتندن ادرميد قضاسنده كائن اولوب موسيو رايزر عهده‌سنه ١٧ حزيران سنه ٣٠١ تاريخلو سكز قطعه فرمان عالى موجبنجه احاله قلنمش اولان كموشلر قريه‌سنده سيملى قورشون وقزيل كچيلى قريه‌سنده سيملى قورشون وآلاكليسا قريه‌سنده باقرسيملى قورشون تيمور وارمودجق قريه‌سنده سيملى قورشون واشكجى اوبه‌سنك ياهوبرى نام محلنده باقروسيملى قورشون وصوفيلر قريه‌سنده ايكى قطعه سيملى قورشون وباقر وقزل طام قره‌سنده التيمون وقلابق قريه‌سنده باقر معدنلر اعمالاتنه مباشرت ايدلمامش

اولمسندن طولایی امتیازی بارادۂ سنیۂ حضرت خلافتپناهی فسخ ایدلمش اولدیغی مستخبردر .

— آیدین ولایتی داخلنده وقوعبولان حرکات ارضیه‌دن مصاب اولانلره اعانةً شهر امانتنده متشکل قومیسیون مخصوصنه غزته‌مزك دستگاه طبع وتمثیل اولندیغی کونه قدر « ۳۷۹۲۸۳۸ » غروشی اعطا قلنمشدر .

— متفرق صورتده الای وطابور وبلوکلرده بولنان افراد عساکر شاهانه‌نك بعدما منسوب اولدقلری الایلرده استخداملری خصوصی قرارکیر اوله‌رق اولوجهله ایجاب حالك اجراسنه مسارعت اولندیغی مستخبردر .

— دردنجی اردوی همایونه ضابط یتشدیرمکه برقات دها وسعت ویرمك ایچون ارضروم ولایتنده مکاتب رشدیۂ عسکریه‌نك عددی تزیید اولنه‌جقدر .

— پاریسده انعقاد ایده‌جك تاریخ فنون قونغره‌سی ایچون جمعیت طبیۂ عثمانیه‌یه دعوتنامه کلمشدر .

— اسکندریه پطریقلکنه ناصره مترەپولیدی رتبتلو فوتیوس افندی انتخاب اولنمشدر .

— کانون ثانی ابتداسندن اوننه قدر درسعادتده (٥١٤) وفیات وقوع بولمشدر .

— سیر آشمید بارتلته احسان اولنان سلانیك شهری الکتریق تنویراتی امتیازینك فرمان عالیشانیده بودفعه اعطا بیورلمشدر .

— طرق ومعابر انشاآتنده بلا تأخیر معاملۂ قبولیه‌نك اجراسی نافعه نظارتندن تعمیماً یازلمشدر .

— پاریسده (لوور) موزه‌سنده یکی بر « صنایع نفیسۂ اسلامیه » صالونی آچلمشدر . وضع اولنان آثار غایت قیمتداردر . بر (وازو) ایله برلکن ابریقك منقوشاتی شایان حیرت کورلمشدر .

— جد امجد حضرت شهریاری جنتمکان ارطغرل غازی حضرتلرینه منسوب اولوب سکودده بولنان قره‌چکیلی عشیرتی اولاد شجاعت نهادندن بارادۂ سنیۂ حضرت پادشاهی جلب اولنمش اولان اوتوز نفرك ارطغرل الایی برنجی بلوکنه قید وقبول بیورلدقلری وکچن کون خرقۂ سعادت الای والاسنده کذرکاه مکارم اکتناه حضرت شهریاراعظمیده وموکب جلیل تاجداریده حاضر بولندقلری مستخبردر .

— دیپلومالی اطبا واجزاجیلردن وفاتی وقوع بولانلرك دیپلومالری اغیارالنه کچمامك ایچون عائله‌لری نزدنده براقلمیه‌رق بالاخذ نظارت طبیه‌یه کوندرلمسی لزومی ولایاته اشعار اولنمشدر .

— اوقاف مندرسه‌نك تدقیقی ومکاتب ابتدائیه ایچون واردات تدارکی اسبابنك استکمالی ضمننده طربزونده حاکم الشرع فضیلتلو محمود بك افندینك تحت ریاستنده بر قومیسیون تشکیل قلنمشدر .

— بش سنه اول المانیایه اعزام اولنه‌رق اکمال تحصیل ایله اخیراً شهرمزه عودت ایلمش اولان طبیب افندیلرك کلخانه خسته‌خانه‌سنه تعیینلری مقرر ایدوکی ایشیدلمشدر .

— کچن آی ظرفنده رژی اداره‌سنك حاصلاتی یوز اللی طقوز بیك لیرایه بالغ اولمشدر .

— دیمتوقه‌ده سواری الایلرینه مخصوص اوله‌رق انشا ایدیله‌جك اولان جبخانه‌لك ایچون مذکور الای دائره‌سنده بولنان صوفیلو قضاسی اهالیٔ حمیتمندانی طرفندن بر خدمت مفتخره اولمق اوزره التی بیك غروش جمع وارسالیله ابراز آثار فتوت وحمیت ایدلمشدر .

— صوفیه‌ده اوکمزده‌کی ایلك بهارده بیوك ، منتظم برتیاترو انشا ایدلمکه باشلانه‌جقدر.

— سجل تأسیسندن مقصد عالی مأمورینك نیك وبدی اکلاشلمق ، او صورتله ترفیع وتلطیف ویاخود مجازات اولنمق وهیچ بر وجهله مأمورین دولت علیه مغدور ایدلمامك مقصدینه مبنی بولندیغی حالده طرابلس غرب ولایتنجه هنوز سجل احوال نظامنامه‌سی موجبنجه بر سجل شعبه‌سی تشکل ایتمامسی نظر دقته آلنه‌رق بوکره مکتوبی ولایت سعادتلو بك افندی حضرتلرینك ریاستی تحتنده برسجل قومیسیونی تشکل ایدوب ایفای وظیفه‌یه بدأ ومباشرت ایلدیکی محلندن آلنان خبردن مستباندر .

— ایتالیا حکومتی دول معظمه‌یه بین‌الملل برصحیه قونفرانسی عقدیله بوقونفرانسده وبایه ویاخود سائر علل مستولیه وساریه‌یه قارشو حکومتلرجه اتخاذ اولنمقده اولان قرانتنه‌نك مدت واصول شرائطی تعیین ایدلمسی وبین‌الملل اتحاذ اولنه‌جق مقرراته عموم طرفندن اتباع اولنمسی تکلیف ایده‌جکنی (قورسپوندانس پولتیق) یازیور .

— (ویانه) ده بولنان شرق تاریخ طبیعی جمعیتی بوسنه تاریخ طبیعی حقنده تحریات فنیه‌نك اجراسی ایچون اناطولی‌یه بر هیئت مخصوصه اعزام ایلمکه قرار ویرمشدر . هیئت مذکوره افریقاده اجرا ایلدیکی متعدد سیاحتلری ایله مشهور اولان دوقتور (آرنولدپنتر) ، دوقتور (فرانچ شاف) وپروفسور (سوئس) دن مرکب بولنه‌جقدر . مذکور هیئت اناطولینك هر طرفنی کزه‌رك تاریخ طبیعی نقطۂ نظرندن حوالیٔ مذکوره‌نك حائز اولدیغی خزائنی میدان استفاده‌یه چیقاره‌جقلردر . قونت (لودویك سالواتور) هیئت مذکوره‌یه ایکی یوز لیرا اهدا ایلمشدر .

— ۱۹۰۰ سرکیسی ایچون عرب اصول معماریسی اوزره وغایت مزین برصورتده انشا ایدلمکده اولان عثمانلی شعبه‌سنك عملیات انشائیه‌سنه کمال کرمی ایله دوام ایدلمکده ایسه‌ده عملیات مذکوره‌نك مشکلاتندن طولایی عثمانلی شعبه‌سنك رسم کشادی انجق حزیران اینده اجرا اولنه بیله‌جکدر .

خارجیه

انکلتره ـ ترانسوال محاربه‌سی

لوندره ۱٦ کانون ثانی — پره‌توریادن ۷ کانون ثانی تاریخیله کشیده ایدیلن برتلغرافنامه‌ده لادیسمیت اوکنده‌کی بوئر اردوکاهندن کوندریلن برراپوره نظراً بوئرلرك شهرك قربنده‌کی تپه‌لرله سه‌زار اردوکاهنه حاکم اولان تپه‌لری اشغال ایلدکلری بیلدیریلیور . بوئرلرك ضایعاتی هنوز معلوم دکلدر .

لوندر ۱۷ کانون ثانی — موده‌رریوه‌ردن ۱٦ کانون ثانی تاریخیله اشعار اولنیور : بوصباح شدتلی برمصادمه وقوع بولدی . برمدتدن بری بی‌حرکت طوران بوئرطوپچیلری انکلیزلرك هجومنه شدتله مقاومت ایتدیلر . انکلیز اردوکاهنه واصل اولان خبرلره نظراً اورانژ بوئرلری حربه نهایت ویرلمسنی ارزو ایدییورلر .

پاریس ۱۷ کانون ثانی — موقع حربدن آلنان صوك خبرلره کوره فره‌رایله شیوله‌ی موقعلری آره‌سنده شدتلی برطوپ محاربه‌سی باشلامشدر. (لادیسمیت) مخاطره‌ده‌در

لوندره ۱۸ کانون ثانی — دایلی تلغراف غزته‌سنك ناتال مخابرندن وارداولان برتلغرافنامه‌ده جنرال وارەنك عموم قوتیله توکه‌لایی کچدیکی بیلدیریلیور . عسکر اسپیون قوپ قربنده (توکه‌لانك شمال ساحلنده ، اسپیر تیغفیلدك شمال غربیسنده بر طاغ) ایی بر موقع اشغال ایلمشدر .

لوندره ۱۸ کانون ثانی — رویتر آژانسنك اسپیرمانس مخابرندن وارد اولان بر تلغرافنامه‌ده

جنرال وارەن عسکرینك توکه‌لایی کچدیکی حوادثی تأیید اولنمقده‌در .

لوندره ۱۸ کانون ثانی — رویتر آژانسنك اسپیرمانی قامپ مخابری جنرال وارەن عسکری توکه‌لانك شمال ساحلنه طوغری ایلریلدیکی زمان کندیسنك حاضر بولندیغنی بیلدیرمشدر . دشمن هرنه‌قدر انکلیزلرك پیشدار فرقه‌سنه آتش ایتمشسه‌ده مانع اوله‌مامش وتپه‌لره طوغرو قاچمشدر .

لوندره ۱۸ کانون ثانی — بوآیك صوکنده یاخود شباطك ایلك کونلرنده لورد روبرتسك معیتنده ۳٦۰۰۰ کشی ایله ۹۰ طوپ بولنه‌جقدر . سریع آتشلی بحریه طوپلرینك کافه‌سی آفریقای جنوبی‌یه کوندرلمشدر .

لوندره ۱۹ کانون ثانی — بورسه‌ده لادیسمیتك محاصره‌سی رفع اولندیغی حوادثی شیوع بولمشدر . حربیه نظارتی بوخبری تأیید ایده‌جك برتلغرافنامه وارد اولمدیغنی بیان ایلمشدر .

پاریس ۲۰ کانون ثانی — بوئرلر قولنزویی آتش ویردکدن صکره تخلیه ایتدکلرینه دائر برروایت شیوع بولمشدر.

لوندره ۲۰ کانون ثانی — جنرال وارەن ایلریلمکده‌در. هیچ برمانعه‌یه تصادف ایتمامشدر . جنرال فره‌نچ‌ده برمانعه‌یه اوغرامقسزین یولنده دوام ایدییور .

لوندره ۲۱ کانون ثانی — جنرال (قله‌ری) نك قوماندانسنده بولنان فرقه ایله بوئرلر آره‌سنده (سپیرمون)ده برطوپ محاربه‌سی وقوع بولوب دون اقشامه قدر امتداد ایتمشدر. جنرال (قله‌ری) بوئرلرك اشغال ایتدکلری مواقعه جوار اولان تپه‌لری طوتمغه موفق اولمشدر .

لوندره ۲۱ کانون ثانی — انکلیز عساکری منتظماً « توکه‌لا » نهرینی کچمکده دوام ایدییور.

اسپه‌رمان‌قاپ ۲۱ کانون‌ثانی — جنرال وارەن محاربه‌ده دوام ایدییور . دشمنی موقعلرینك اوچندن طرد ایتمشدر . پیاده طابوری ایلریلیور . آتش پك شدتلیدر .

لوندره ۲۲ کانون ثانی — صوك مصادمه‌ده جنرال وارەن اردوسندن ۲۷۹ کشی مقتول ومجروح اولمشدر .

لوندره ۲۲ کانون ثانی — انکلتره ، ترانسوال محاربه‌سنه ختام ویرمك اوزره دول معظمه‌دن بر چوغنك مداخله ایده‌جکارینی ده‌یلی مه‌یل غزته‌سی یازییور .

لوندره ۲۳ کانون ثانی — بوئرلر (کمبرله)یی طوپه طوتمغه باشلامشلردر .

اسپه‌رمانس‌قاپ ۲۱ کانون ثانی — انکلیزلر دون شدتلی بر مصادمه‌دن صکره دوشمنك اوچ موقعنی ضبط ایتمشلردر .

روسیه : (ژورنال سن‌پترسبورغ) یکرمنجی عصر میلادی مناسبتیله بر مفصل مقاله نشر ایدوب بو مقاله‌ده بتون اوروپا اقوامنك کله‌جك عصرك برعصر صلح ومسالمت اولمسنی ارزو ایتدکارینی وملل متمدنه‌نك آمالی طریق مدنیتده ایلرولمك جهتنه معطوف بولندیغی درمیان ایتمش وپارس مشهر عمومیسی ایله کرۂ ارض اوزرنده یکی بر دورۂ مدنیت وبر دورۂ صلح ومسالمت کشاد ایدیله‌جکنی ویکرمنجی عصر میلادی‌ده بر عصر آسایش ومسالمت اولمغله اعصار سالفه‌یه اعلان رجحان ایلیه‌جکنی بیان ایلمشدر .

فلمنك : مستملکات نظارتنك صوماترادن آلدیغی بر تلغرافنامه‌ده جزیرۂ مذکوره‌ده وقوعه کلان دهشتلی بر حرکت ارض حقنده تفصیلات ویرلمشدر . بو حرکت ارضده اون درت قریه کاملاً خاك ایله یکسان اولمش وانقاض التنده بر چوق کیمسه‌لر قالمشدر . نعشلرك انقاض التندن چیقارلمسنه غیرت اولنیورمش . بر طابیه فنا حالده خسارديده اولمش واون طقوز کشی تلف اولمشدر .

اوده‌سا: وارد اولان معلوماته کوره قره‌دکزك نیقولایف) سواحلی ایله بتون بوکا جوار اولان یرلرده اجرای حکم ایدن شدت وبرودتدن طولایی صولر انجماد ایتمش وبرخیلی سفائن تجاریه بوزلر ایچنده قالمشدر . دیکر طرفدن مرسای مذکوردن یوك آلمق اوزره ورود ایتمش اولان بر چوق انکلیز سفائنی دخی توقفه مجبور اولمشلردر . روسیه تجارتنك اك بیوك واسطۂ اخراجاتی بولنان (نیقولایف) لیمانینك انجماد ایتمسی نتیجه‌سی اوله‌رق روس تجارتی رخنه‌دار اولمشدر . حکومت بو حالك عدم دوامی ایچون بوزلری پارچه‌لامق اوزره تدابیر لازمه اتخاذ ایلمشدر.

— بو کونلرده احوال ارضیه‌جه وقوع بولان بعض تحولات نتیجه‌سی اوله‌رق (مکسیقا) داخلنده برنهر نابدید اولمشدر . بوخصوصك علم الارض نقطۂ نظرندن نه‌قدر شایان تدقیق بولندیغی محتاج ایضاح دکلدر . بو نابدید اولان نهر (ریوغراند) ایله (په‌قوس) نهری آره‌سنده جریان ایدوب اوچ کیلو مترو طولنده ایدی . شمدی مذکور نهرك یری دوم دوز قالمشدر .

کوچوك اعلان :

خرستیان برمعلمه خانملرله چوجوقلره فرانسزجه ، انکلیزجه وآلمانجه درس ویره‌جکدر . آرزو ایدنلر آدره‌سنی اوکرەنمك اوزره ثروت فنون اداره خانه‌سنه مراجعت بیورمالیدرلر .

فائده‌سنده شبهه قالمدی

برعلاجك فائده‌سنده شبهه قالمه‌مق انجق نتائج حسنه‌نك صراحةً مشاهده‌سیله حاصل اولور . اسویچره‌ده وود قانتوننده پومی‌سورایور دونده تلغراف مأموری اولان مادام روزاپللو اسمنده‌کی قادین قائن والده‌سنك دوچار اولدیغی ضعف وفقرالدمی چوقدن بری فوائدینی ایشتدیکی پنق حبلریله تداوی ایدرك اوقدر صریح فائده‌سنی کورمشدرکه آتیده‌کی مکتوبله اعلان حقیقت ایلمشدر :

« قائن والده‌م چوقدنبری زیاده ضعیف دوشمش ایدی . زیاده‌سیله قارنندن ومعده‌سندن راحتسز ایدی ؛ اطبایه مراجعته بردرلو راضی اولمدیغی جهتله هکیم چاغره‌میوردق ، فقط کیزلی کیزلی علاجلر ایچریوردق . بونلردن

فائده اوله‌میور دیدی . برکون پنق حبلرندن زیاده فائده کورمش براحبابه راست کلدك ؛ بو حبلری توصیه ایلدی ، درحال خسته‌یه ویردك . التی قوطو استعمالندن صوکره فوق‌العاده‌سی فائده‌سی کورولدی . قائن والده‌م کبی فقرالدمه کرفتار اولمش اولان تیزه‌زاده‌م دخی بو فائده‌یی کورنجه درحال حبلردن استعماله باشلادی . شمدی اوده کاملاً اعادۂ صحت ایلمشدر . »

بالاده‌کی مکتوب پنق حبلرینك فوائدینی صراحةً کوسترمکه واثباته کافی اولمغله تطویل مقال ایلیه‌میه‌جکز . بوحبلر فقرالدم صاریلق ، سکر خسته‌لغی ، عدم اقتدار کبی آمالنی کاملاً دفع ایدر . مکتب طبیۂ شاهانه طرفندن تحلیل وفروختنه مساعده قلنمش اولان بوحبلر درسعادتده هر اجزاخانه‌ده بولنور . باشلیجه مرکزی غلطه‌ده انکلیزقواوپراتیف مغازه‌سیدر . قوطوسی ۱٦ و ٦ قوطوسی ۹۰ غروشدر .

قائمره نفیس برهدیه

قارئلریمزدن هرکیم استانبولده اسکی ضبطیه جاده‌سنده شالجی اوغلو مغازه‌سی ایله استانبولده کوپری باشنده وبك اوغلو جادهٔ کبیرنده کائن کوچکیان اجزا خانه‌لرینه و چاقاقجیلر یقوشی فرونی اتصالنده‌کی پولجی دکانه اوروپادن درسعاته نقلیه بدلی اولان یالکز یمش پاره اوقفلق کوندررسه کندولرینه درونده برقوطی توز ، برقوطی خمور ، برشیشه صو وبرفرچه بولنان ظریف ونفیس بر صندقچه‌ایچنده (دانتول) نمونه‌سی هدیه ویریله‌جکدر . دانتول نام صو . توزوخمور وپاستور اصولی‌اوزره استحضار اولنمش نفیس قوقولی ومضاد تعفن بر ترکیباتدرکه اغزده ودیش اتلری آره‌سنده بولنان مضر میکروبلری تلف ایدوب اغز ودیشلره مخصوص هرنوع خسته‌لقلری یعنی اغز قوقه‌سنی ، دیشلرك جراحتی بوغاز عفونتی سرعتله ثداوی ایندیکی کبی دیشلرك کیرلرینی ددخی برقاچ کون ظرفنده تمیزلیوب اتلری بیاضلندیرر وآغزه لطیف برسرینلك بخش ایدر . الك شدیددیش آغریلرینی درحال محوایتمك ایچون مذکور دانتول صوینی براز پاموغه داملتوب اغریان یره قویمق کافیدر . محل فروختی استانبولده اسکی ضبطیه جاده‌سنده شالجی اوغلی مغازه‌سی وبانجه قپوسنده بیك‌بر چشید مغازه‌سی استانبولده کوپری باشنده وبك اوغلی جادهٔ کبیرنده کوچکیان اجزاخانه‌لری چاقاقجیلر یقوشنده‌فرون اتصالنده‌کی پولجی دکانی طشره‌دن سپارش ایدنلرك بالاده محرر صاتیلان محللرده ٣ غروشلق پول کوندرملری لازمدر . ٤

مشتدار برآووقات

پارسك الك مشهور دعوی وکیللرندن بریسی دوچاراولدیغی مدهش برمعده خسته‌لغی سببیندن ایشته دوام ایده‌مز اولمش ایدی . صفره‌ده اشتهاایله یمك بر فقط یارم‌ساعت کچمه‌دن باش دونمه‌سی ، معده اضطرابی وتکمیل وجودنده براعیرلق حس ایدوب اوفق برشی قلمه آلمغه اوطوردیغنده معدسی آنبر لشیر وشدید اوجاع وبرمکه باشلارایدی . بیچاره اوقت بومدهش خسته‌لقدن قورتلمق ایچون معده خسته‌لقلرینك تداویسنه مخصوص هرنوع علاجلری ، صولری ، حبلری توزلری تجربه ایتمش وهیچ بریسندن برفائده کوره‌مامش ایدی برکون بیوك برضیافتده طعامدن صکره معده‌سی ایله اوغراشمق‌ایچون پرآنچه برکوشه‌یه چکلدیکی صره‌ده خانه صاحبه‌سی مادم یانه تقرب ایده‌رك معده فسادندن قورتلمق ایچون هرحاده (ال اکسیر غراچ) استعمال ایتمسی صورت مصرانده توصیه ایدر . اووقات خانه‌سنه عودتنده مذکور (اکسیر غراچ) دن برشیشه کتیرتدیروب ایلك قدحی ایچرایچمز تعریفی ناقابل برفراحلق حسن‌ایدوب دوامه فرار ویرر برایکی هفته استعمالنده معده عافیتی بولوب هربدیکمی حضم ایدر وبرمدت صکره خسته‌لقدر هیچ اثر قالمز . دعوی وکیل کندینی ارتق (ال اکسیر غراچ)ه منتدار کور دیکندن هرکون مذکور علاجی استعمال وطانیدقلرندن معده خسته‌لقلرینه دوچار اولنلره خیرخواهانه توصیه‌ایدر . (ال اکسیر غراچ) درسعادت وطشره‌ده‌کی بالجمله اجزا خانه‌لرده واجزا دپولرنده صاتیلور .

١٠ (ب)

اوروپادن موروود معدن صولرینك جمله‌سنه فائق اولان بو معدن صویی معده قره‌جکر وسکر ونقریس وقوم وفرط سیانه خسته لقلرینه بك فائده‌لیدر. علل مستولیه زمانینده بوندن اعلا صواوله‌مز. مرکز عمومیسی بانجه قپوسنده جلال بك خانینده در . شیشه‌سی ٣ واللی شیشه لك صندوغی یوز قرق غروشدر . بوش شیشه‌لر یکری پاره‌یه کری النور.

Exempte de micro-organismes, excellente eau de table très efficace dans les maladies de l'estomac, du foie, des reins, le diabète et l'obésité. En ven et à Djélal Bey Han.

140 Piastres lacaisse, 3 Piastres la bouteille; on reprend les bouteilles vides a 20 paras.

المبتسزغه لقلر

الك عادی برشیدن یعنی خفیفجه صفوق المق ویاخود صفوق مشروبات ایچمك وترلی اوله‌رق روزکاره قارشی دورمق وسائر بوکبی سببلردن طولایی انسان چوق دفعه نزله واوکسورکه دوچار اولور واکر وجوددده ازچوق استعداد وار ایسه یاواش یاواش اوکسرمکه دخی باشلار . ایشته وجودی الك بیوك تهلکه‌دن محافظه ایتمك زمانی شیمدی‌در زیرا تداویسنه اهمال ایدیلوب مدت‌مدیده وجوددده قالان نزله واوکسورك چوق دفعه مدهش نتیجه‌لری وحتی ورمی دخی انتاج ایدر . (قونیه قاپسوللری) مذکور نفس بوبلرینه عائد خسته‌لقلرك کافه‌سنی یعنی اوکسورك ونزله وبرونشیت زکام ، کوکس ، نزله‌لری ، ضیق نفس آق جکر عفونتلری وسائره‌یی تداوی ایتمك ایچون الك مؤثر ومجرب دوادر (قونیه قاپسوللری) درسعادت وطشره‌ده‌کی بالجمله اجزاخانه‌لرده وده‌پولرده صاتیلور ٥٠٢

اویقوسزلقدن مضطرب اولنلره

اویقوسزلقدن دوچار ضعف اولان وجوده عافیت بخش اویقووبروب قوتی اعاده ایتدیرمك واحتناق رحم و سیکیر تیتزلکلری چوجقلره مخصوص حواله و سیکیر اغریلری و سایغلامه بی قطعیاً تداوی ایتمك ایچون « ژه‌لینو شروبی » الك مؤثر علاجدر اویقوکتیرمك ایچون الك مؤثر واك مجرب ضررسز علاج « ژه‌لینو شروبی » در. سیکیر تیتزلکلری وحمادن ایلری‌کلان زذهی خسته‌لقلری‌مذکور « ژه‌لینو شروبی » واسطه‌سیله قولایجه تدای ایدیلور :

بوغماجه اوکسوریکنك تداویسی‌ایچون ژه‌لینو شروبی امثالسز بردوادر . مذکور علاج وجوده عافیت‌بخش بر اویقو کتیروب کیجه‌لری اوکسورك آرتمسنه مانع اولور وچوجوغك یکیدن قوت المسنه یاردم ایدر : ٢٥

عموم اجزاخانه‌لرده وده‌پولرد صاتیلور .

عیناً ورقه

حسب‌الوظیفه وقتمك قسم اعظمه‌سنی اوتوروب چالشمق صورتیله کچیرمکه مجبور بولندیغمدن انقباض وباصوردن هیچ باش الماز ایدم . هرکون باشم اغرر کوزلرم قرارر معدم بولانور وبرساعت راحت وقت کچیره‌مزایدم . باصوردن حاصل اولان معده ایسه سزلاشوب طوررلر ایدی . برطبیبك توصیه‌سی اوزرینه (دوقتورفرانقك صحت حابلرینی) استعماله باشلادم . مزکور حابلر اولا انقباضی دفع ایدوب باصور ومعده‌لرك اضطرابنی تسکین ایتدیلر بعده استعمالارینی دوام ایتدیکمه معده‌می تسوید ایتدیلر و برمدت صکره باش اغریلرمله سائر راحتسزلقلرم دخی مندفع اولدی وشیمدی (دوقتور فرانقك صحت حابلری) سایه‌سنده کمال عافیتله ایشمه دوام ایتمکده‌یم .

فرانسه‌ده سه‌ن لوران قضاسی قائممقامی

آلفردی

مذکور (صحت حابلرینك) صورت منتظمه‌ده استعمالی سایه‌سنده حقیقتاً معده وباغرصاقلرکندی عافیتلرینی بولوب عکسی درجهٔ مطلوبه‌ده هضم ایدرلر وانقباض دفع اولوب کیدر . (دوقتور فرانقك صحت‌حابلری) انقباضی وباخصوص باصوری ثداوی ایتدیکدن ماعدا معده‌یی تسویه ایدوب اشتها اجارلر . وقانی تمیزلرلر وفوق‌العاده دافع هضم درلر واصلا پهریزی ایجاب ایتدیرمزلر . صورت استعمالاری ترکجه لسان ایله محرر اولوب کتاب قوطیلرنده ملفوف‌در : تقلیدلرندن صاقنمق ایچون اوزرلرنده (دوقتور فرانق) اسمی محرر اولمغله‌دن معمول قوطی‌ارامالی . درسعادت وطشره‌ده‌کی جمیع اجزاخانه‌لرده واجزا ده‌پولرنده صاتلور :

٢٠

مسعود بر چارخجی

چندسنه اقدم مدهش برمعده خسته‌لغنه دوچار اولدیغمدن اشتهام قپاندی . یدیکمی حضم ایده‌مز اولدم ومعده‌مده‌کی صانجیلر بنی مضطرب ایتمکه باشلادی زوجهم هرکون برنوع علاج تجربه‌ایتمکده ایدی‌ایسه‌ده هیچ بریسندن فائده کورمامکده ایدم: الك صوك‌دفعه مراجعت ایتدیکم طبیب (تیزی شروبی) ایچمکلکمی توصیه ایدوب کوستردیکم تردده جواباً دیدی‌که: « مواد غذائیه‌یی تشکیل‌ایدن اتلی ، یاغلی راونل مادەلری حضم ایتمك ایچون معده‌ده آیری آیری آنلر وار درکه بونلرك هر بریسندن حاصل اولان مایه غذائیه کندی قسمنه عائد اولانی حضم ایتدیروب انی قانه اته وکیمکه تحویل ایدر . (تیزی شروبی) هرنوع موادغذائیه‌یی حضم‌ایتدیرن مذکور اوچ‌جنس مائیه‌یی دخی احتوا ایتدیکندن حضمزلك ومعده فسادی وباخلمه معده خسته‌لقلرینك تداویسی ایچون یکانه واسطه‌در. » حقیقةً مذکور (تیزی شروبی) بر مدت استعمالدن صکره معدیم کاملا صاغالدی اشتهام اچیلدی وشمدی الك قوتلی مأکولاتی یر وحضم ایدرم : مارسلیاده چارخجی آلبرت

فوسفاتین فالیه

چوجقلری حقیله بسلمك وبیودکلری زمان صحتلرینی تأمین ایتمك ایچون آتلی آیلق زمانندن باشلایه‌رق (فوسفاتین فالیه‌ر) یدیرلر : فوسفاتین چوقولاتا کبی غایت لذیذ وخوش رایحه‌لی وفوق‌العاده مغذی برماده درکه چوجقلر کمال اشتها ایله بونی بیوب یدکچه سمیزلرلر قوتلنیرلر . چابوق یورلر . کذلك سنلری اقتضاسنجه‌الك خفیف برسببدن طولایی دوچار اولدقلری خسته‌لقلره مقاومت ایدرلر . اشبو مادهٔ غذائیه صورت خصوصیه‌ده چوجقلرك کیکلرینی قوتلندیرمك وانلرده وقوعی کثیر اولان اسهال خسته‌لغنی منع ودیشلرینك چیقمسنه یاردم ایتمك خاصه‌لرینی حائزدر . (فوسفاتین) ایله بسلنیلن چوجقلر بیودکلری زمان کوجلی قوتلی وصحتلی مکمل اولدیغنی بیکلرجه تجربه‌لرله تحقق ایتمشدر : چوجقلردن ماعدا هرسنده بولنان ذوات بولندیغ وخوش رایحه‌لی (فوسفاتین)ی چوقولاتا وسوتلی قهوه یرینه استعمال ایتدکاری حالده جداً کسب قوت ایدرلر . عموم بیوك یقالللرده اجزاخانه‌لرده واجزا ده‌پولرنده صاتیلور . ١٥

سیکیر ده مضطرب اولنلره قوسون

انسان الك اهمیتسز سببدن سیکیر خسته‌لغنه دوچار اولور وتداویسنه اهمال ایتدکچه خسته‌لق ایلریلیوب اولادلره قدر انتقال ایلر . صرعه‌لیلر ، طملالیلر ، اللری دیتره‌ینلر وسائر هرنوع سیکیر خسته‌لقلرندن مضطرب اولنلرخسته‌لقلرینی یاابوینلرندن تورث اعتمشلر ویاخود ایلك اوکچه تداویسنه اهمال ایدرك بوحال سفالته دوچار اولمشلر . حالبوکه سیکیر خسته‌لقلرینك هرنوعی یك‌سهولنله تداوی‌اولنه‌بیلیر . اکر « واله‌ریانات دامونیاق ده‌پیه‌رلو » نام علاج صورت منتظمه‌ده استعمال اولنسه . مذکور علاج سیکیرلری درحال تسکین وسیکیر خسته لقلرینك هرنوعنی سریعاً وقطعیاً تداوی ایدر . اویقوسزلق ، اویورایکن کزمك ، یارم باش آغریسی ، چارپقلق ، دیل ونطق طوتقنلغی ، حدید مزاجلق ، سیکیر اوکسوریکلری ، یورك چارپنتیسی ، بایغینلك ، اسپاز . موز ، اختناق رحم (سیاتیق) قادینلر عادتنك عدم انتظامی سیکیر خسته لقلرینك هرنوعی ایچون هکیملر یالکز « واله ریانات دامونیاق ده پیه‌رلو » توصیه ایدرلر .

درسعادت وطشره‌لرده‌کی بالعموم اجزاخانه‌لرده ودپولرده صاتیلور . ٤٩٦

مؤسسهٔ عافیت
محرری دوقتور سیم عمر پاشا
مکل برتقدیر صحتی ایچه‌حروفله ٤٢٠ صحیفه ١٢٠ قسم
مرکز تزیی ثروت‌فنون اداره‌سی فیثاقی ١٠ غروش

اسکی ویکی بن صفوقلغی وبالجمله آغنیلر
روماتیزمال قلدن
کونده ٨ — ١٢
قابیسول استعمال ایله برقاچ کونده نداوی اولنور .

موسیون حاذقی
یاغه جارهٔ نداوی در
اوکسورك نزله دوقیوسزلك ایچون برونشیت
یارسنده فلوریه دوقتورخانه‌ده وممالك سائره

دوقتور لاویلیك اکسیری ایله
FTEIA
مریضا وصورت قطعیه‌ده نداوی اولنور
الك شدیدانفیر برقاچ ساعته تسکین اولونور
یارسنده فلوریه دوقتورخانه‌ده وممالك سائره‌ده بالجمله اجزاخانه‌لرده صاتیلور .